N:o 198 (100)

TAMPEREEN SANOMAT

1909

Lauvantaina elokuun 28 p.

Kuusi kertaa viikossa ilmestyvä aamulehti

5ides vuosik.

Puhelimet:

Uutisosasto	1014
Päätoimittaja / Toimitussihteerit	918
Taloudenhoitaja	1017
Konttori	917
Kirjapaino	529
Nuors. Piirihallinto	1014

6 p. painoksen tilaushinnat:

Tampereella ja maaseudulla, asiamiehiltä tahi lehden konttorista tilattuna: 1/1 v. Smk. 10: —, 1/2 „ „ 5: —, 1/4 „ „ 2: 50, 1 kk. „ 1: —.
Postista tilattuna: 1/1 v. Smk. 11: —, 1/2 „ „ 5: 50, 1/4 „ „ 3: —, 1 kk. „ 1: —.

3 p. painoksen tilaushinnat:

ovat Tampereella ja maaseudulla, postissa, asiamiehillä ja kontt. tilattaessa 1/1 v. Smk 5: 50, 1/4 v. Smk. 1: 50, 1/2 „ „ 2: 75, 1 kk. „ —: 60.

Venäjällä ovat tilaushinnat samat kuin Suomessa.
Ulkomailla: 1/1 v. 25 Smk., 1/2 v. 12: 50, 1/4 v. 6: 25, 1 kk. 2: 50.

TOIMITUS:

Kyösti Kanniainen.
Vastaava toimitt., tavataan toimist. 1—3.

Pontus Artti. John Zidbäck.
Toim. siht.

Anton Sinikallio.

TOIMISTO Aleksanterinkatu 22.
Avoinna klo 12 a. p.—12 yöllä.

Ilmotushinnat ovat tekstin edellä 9 penniä ja tekstin jälkeen 7 penniä **millimetriltä**. Sisäsivuille vaadittavista ilmotuksista lasketaan 20 pros:n korotus ja etusivun pohjahinta. Määrätyille paikoille vaadittavista ilmotuksista 10 pros:n korotus ulkosivuilla. Kuoleman ilmotukset vähintäin 3 mk. ja jokaisesta värssystä tahi surusaaton ilmottamisesta 1 mk lisää. Kiitoksesta 1:50. syntymä-, kihlaus- ja vihkimäilmotuksista 2 mk. Vähin ilmotusmaksu on ennen tekstiä 80 p:iä ja jälkeen tekstin 60 p:iä. Ulkolaisista ilmotuksista ovat vastaavat hinnat 11 ja 9 penniä millim. Väkijuomailmotuksia ei oteta. Seisovista ilmotuksista myönnetään alennusta. Vaihtoilm välitetään kaikkiin lehtiin.
Ilmotuksia ja tilauksia otetaan, paitsi konttorissa, myöskin Havannan tupakkakaupassa, kosken länsip. Kauppakadulla.

Lehden konttori:
Aleksanterink. 22. Avoinna 8—6 päiv.

Taloudenhoitaja
tavataan 9—2 ja 4—6.

Lehd. kotiinkanto 1 mk. vuod.

Kurssit.

Suomen pankki elok. 27 p. 1909.

		Myyntikurssi Smk.	Ostokurssi Smk.
Pietari	l. n.	268: 30	266: 30
	30 pp.	—: —	262: 90
Lontoo	l. n.	25: 32	25: 17
	90 pp.	—: —	24: 99
Pariisi	l. n.	100: 60	99: 90
	90 pp.	—: —	99: 50
Antwerpen	l. n.	100: 70	99: 70
	90 pp.	—: —	99: 30
Hampuri	l. n.	123: 90	123: 30
	90 pp.	—: —	122: 40
Lyypekki	l. n.	123: 90	123: 30
	90 pp.	—: —	122: 40
Berlin	l. n.	123: 90	123: 30
	90 pp.	—: —	122: 40
Frankfurt a. M.	l. n.	123: 90	123: 30
	90 pp.	—: —	122: 40
Amsterdam	l. n.	210: —	—: —
	90 pp.	—: —	207: —
Tukholma		139: 30	138: 50
Kristiania		139: 30	138: 51
Kööpenhamina		139: 30	138: 50

Päivälista.

Avoinna on joka arkipäivä:

Rahatoimikamari klo 10—2 päiw.
Maistraatin kanslia 10—2 päiw.
Tullikamari ja pakkahuone pidetään awoinna tauluun 1 p:stä marraskuun 1 p:ään 9—3, marraskuun ajan 9—2, muun ajan kuotta 10—2. Sitäpaitsi on tullikamari laskujen maksamista ja pakkahuone tawarain ulosantamista warten syys-, loka-, marras- ja joulukuun awoinna puoli tuntia yli määrätyn ajan.
Rautatien tawaratoimistot pidetään awoinna: menewäin tawarain toimisto klo 8 aam.—6 illalla, tulewain tawarain toimisto klo 8 aam.—6 illalla, paketti- ja pikatawaratoimisto klo 8 aam.—8 illalla, sekä ajonaontori liertomatkalippujen tilausta warten klo 8 aam.—8 illalla. — Sunnuntaisin ja juhlapäiwinä otetaan wastaan ja annetaan ulos ainoastaan pikatawaraa tawaraa klo 8—9 aamulla.
Kirkkokonttori 9—12 a.-p.
Elintarpeiden tarkastusasema aamusin klo 8—10. Kauppahallitalossa. Telef. 288.
Terweyshoitolautakunnan toimisto aw. 12—2. Ensim. kaupunginlääkäri tawat. 1—2.
Kaupunginwoudin konttori klo 9—11 a.-p. kauppahallitalossa.
Kaupungin insinööri tawat. klo 10—12.
Kaupungin arkitehti tawat. klo 10—11.
Kaupungin sähkölaitoksen insin. tawat. klo 10—11.
Tampereen raitiotiekonttori 10—12.
Köyhäinhoitajana, waiwaishoitokanslia klo 8—9 aamulla.
Holhouslautakunta klo 12—1 päiwällä Waltuuston kansliassa.
Waltuuston kanslia: Kaupungintalolla klo 1—2 päiwällä.
Kaupunginpalwelijain konttori Raastuwanoikeuden odotushuoneessa aw. klo puoli 9—10 a.-p.
Waiwaishoitohallituksen wirkahuone kaupungin talossa awoinna klo 10—2 a.-p.
Maksuton rokotus joka torstai klo 10—12 a.-p. Kuninkaank. 36, käynti pihan puol.
Tampereen Säästöpankki. Awoinna joka arkipäiwä 12—3 päiw. perjantaisin ja lauwantaisin 6—8 i.-p.
Yleinen sairashuone, Läntinenk. 48—50, otetaan sairaita wastaan 1—2 päiw. waikeissa taudin tohtauksissa muinakin aikoina.
Kulkutautisairaala, Koulut. 9 ja uusi lawantautisairaala (tel. 348). Sairaita, joilla on lääkärin suositus, wastaanotetaan joka aika päiwästä, mieluimmin kuitenkin ennen klo 12 p:wällä. Sairaita saa tuoda tapaamassa, tai niiden tilaa tiedustamassa klo 3—4 i. p. Telefoonitse pyydetään niiden tilaa tiedustamaan mieluimmin waan klo 2—4 i. p.
Kaupungin kansankirjasto awoinna joka arki-iltaa klo 3—puoli 9, paitsi lauwantaisin klo puoli 6—8. Puutarhak. 28. Suomi-osasto awoinna joka arkipäiwä klo 10—a.-p.—4 i. p. Käynti lukusalista.
Kaupungin lukutuwat: I Puutarhak. 28 II Wiinikankatu 18; III Reikonkatu 33; IV Amurinkatu 7, owat awoinna klo 10:stä aamulla klo 9:ään illalla.
Kansakoulujen tarkastaja on tawattawissa klo 7—8 a.-p.
Nuorten Miesten Kristill. Yhd. awoinna joka päiwä klo 6—8 i.-p. Hospits Emmaus.
Kansakoulujen tarkastaja on koulunsitissa tawattawissa koulupäiwinä Kauppahallitalossa, Hämeenkatu 19, kello puoli 12—puoli 1 päiwällä.
Hämeen Museo Näsilinnassa arkipäiwisin klo 12—3; sunnuntaisin klo 12—3.

Postikonttoori pidetään awoinna

Touk. 1 p:stä 1909:

Arkipäiwinä:

Toimisto yksinkertaisten kirjeenkirjoittamattomien lähetysten wastaanottoo ja postimerkkien myyntiä warten klo 8 a.-p.—8 i. p.
Toimisto lähtewien kirjeenkirjoitettujen, wakuutettujen, wapaakirjelähetysten ja pakettien wastaanottoa warten klo 9 a.-p.—2,30 i.-p.
Kortenlaatusta postilähetyksiä ulosannetaan 9 a.-p.—8,30 i.-p.
Toimisto postisäästöpankkia, postiosoituksia ja sanomalehtitilauksia warten klo 9 a.-p.—3,30 i.-p.
Wakuutus, kirjeenkirjoitus ja wapaakirjelähetykset sekä paketit owat konttoriin jätettäwät menewään junaan: klo 1,20 i.-p. etelään päin wiimeistään klo 12 päiw.
klo 1,34 i.-p. pohjoiseen wiimeistään 12 päiw.
klo 1,40 i.-p. Poriin wiimeistään klo 12 päiw.
klo 5,48 i.-p. etelään päin wiimeistään klo 4 i. p.
klo 8,10 i.-p. Poriin wiimeistään klo 6,30 i.-p.
Maapostelle Teiskoon ja Ylöjärwelle Messukylään, Aitolahdelle, Kämmenniemelle, Pirkkalaan klo 1,55 i.-p.

Sunnuntaina ja juhlapäiwinä:

Toimisto yksinkertaisten kirjeenkirjoittamattomien lähetysten wastaanottoa ja postimerkkien myyntiä warten klo 9—11 a.-p. ja 2—2,30 ja 6,30—7 i.-p.
Toimisto menewiä lähetyksiä warten klo 9—11 a.-p.
Toimisto tulleiden postilähetysten ulosottaa warten klo 9—11 a.-p. ja klo 2—2,30 i.-p. yksinkertaisia lähetyksiä.
Toimisto säästöpankkia ja postiosoituksia ja sanomalehtitilauksia warten klo 9—11 a.-p.
Kirjelaatikot tyhjennetään joka päiwä klo 10,45 a.-p., 3 i.-p. ja klo 8,30 illalla sekä sitäpaitsi Scheelen apteekin ja Sumeliuksen talon kulmassa olewat laatikot tyhjennetään postia kuljettaessa rautatieasemalle. Postikonttorin seinään kiinitetut kirje- ja ristisiteelaatikot tyhjennetään wiimeistään wähän ennen postien lähtöä ja rautatieasemen laatikot 10 min. ennen postijunien lähtöä.

Amuriamman postiasema

pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: klo 9—12 a.-p. ja 2—4 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 8—10 a.-p.

Pispalan postiasema

pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: klo 11—12 a.-p. klo 2,30—4,30 i.-p. ja 7—8 i.-p. sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 2,30—4,30 i.-p.

Tulkanuskulan postiasema

pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: klo 8—11 a.-p. 2—4 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 9—11 a.-p.

Tampereen rautatieaseman postiasema

pidetään awoinna:

Arkipäiwinä: klo 11—1,30 päiw. klo 4,30—8 i.-p.
Sunnuntaina ja juhlapäiwinä: klo 12,30—1,30 päiw. ja klo 4,30—5,30 i.-p.
Suom. Sijainkirj. lähetysten wastaanottaa lakkaa 10 min. ennen junain lähtöä.

Kirjeet lannetaan kotiin:

Arkipäiwinä:

Kaupungissa 8 a.-p., 2 i.-p. ja 6 i.-p. yksinkertaiset ja klo 8,30 a.-p. ja 2 i.-p. arwopostia.
Lapinniemelle ja Härmenkiwelle klo 8 a.-p. ja klo 2 i.-p.
Pispalaan ja Pyynikille klo 2 i.-p.
Sunnuntaina ja juhlapäiwinä: klo 9 i.-p.

Maapostit lähtewät:

Kämmenniemelle maanantaina, tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauwantaina klo 2,15 i.-p.
Teiskoon maanantaina, tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauwantaina klo 2,15 i.-p.
Ylöjärwelle maanantaina, tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauwantaina klo 2,15 i.-p.
Messukylään joka päiwä klo 2,15 i.-p.
Aitolahdelle klo 2,15 i.-p.
a) Purjehduskautena (1 p:stä toukokuuta 1 p:ään marrask.) joka päiwä.
b) kelirikon aikana marras- ja toukokuussa maanantaina, tiistaina, torstaina ja lauwantaina.
c) talwiaikana (1 p:stä joulukuuta 1 p:ään toukokuuta) muina wiikonpäiwinä paitsi sunnuntaina.
Pirkkalaan joka päiwä klo 2,15 i.-p.

Kotimaan postien kuljetukset höyrylaiwoilla purjehduskaudella w. 1909.

I. Kaikkilaatuisia postia kuljetetaan:
a) Tampereen—Kallan ja Kurun wälillä, (höyrl. Kuru lähtee joka arkip. klo 3 i. p.)
b) Tampereen—Toisen ja Murolen wälillä, (höyrl. Pohjola ja Tampere läht. joka arkipäiwä wuorotellen: Pohjola klo 10 ja Tampere 3 a. p. paitsi lauantaisin Pohjola klo 5 i. p.)

II. Yksikerkaisia ja yksinkertaisen postin kuljetus:

a) Tampereen—Ruhalan wälillä, (höyrl. Pohjola ja Kangas.)
b) Tampereen—Teiskon wälillä, (höyrl. Teisko läht. joka arkipäiwä klo 9 paitsi lauantaisin klo 2 i. p.)

III. Yksinkertaisen, kirjeenkirjoittamattoman postin kuljetus:

a) Tampereen—Ruowesen ja Wirtaisten wälillä, (höyrl. Pohjola ja Tampere.)
b) Tampereen ja Aitolahden postipysäkin wälillä, linjalla Tampere—Lunkerin laiwalla, (höyrl. Kalli läht. joka arkip. klo 2,00 i. p. ja ...)

Ammattiosotteita.

Asianajajia:

Einar Ahlman ja Yrjö Pulkkinen
Lakiasiaintoimisto, Hämeenkatu n:o 20, Kons. Blom'in talo. Av. 9—3.

von Bonsdorff & Sohlberg.
Avoinna 9—3 päivällä Puhelin 1004. W:m Sandbergin talo.

Gummerus & Björkstén
Sumeliuksen talo. Avoinna 9—3.

PROCOPÉ & SOIVIO
Avoinna 9—3.

Verner Palander ASIANAJOTOIMISTO Kauppatori 7. Hoitajat: varatuomari V. PALANDER ja KOLIS.

Asianajajia Helsingissä:

Castrén & Snellman, Aleksant. k. 42 Tel. 735 ja 2279

Jonas Castrénin Asianajotoimisto Erottaja 4, klo 10—2, 5—7. Telef. 1285.

Heikki Ritavuori lakit. kand. Aleksanterink. 19. av. 10—4.

Fredrik Thuring, Asianajo- ja Liiketoimisto E. Esplanaatink. 3, 10—1/2 4. Tel. 5112 & 1218

Asianajajia Turussa:

HUGO LILIUS, Senaattori, puhel. 1122

Turun Lakiasiain toimisto.
Omist. ANTTI MIKKOLA, lakit. kand

Maanmittaustoimistoja:

Niklas Järnefeltin Maanmittaustoimisto Laukontori 8, 4:s kerros. Puh. 127. 9—1 ja 3—6.

Vakuutuskonttooreja:

G. W. Osonen
Hämeenk 9 Tel. 530. Kontt. av. 9-2, 4-7.

Ensimäinen Venäläinen vakuutusyhtiö perustettu
1827
Palo- ja tapaturmavakuutuksia.
Asiamies: AXEL ENGSTRÖM. Konttori Hämeenkatu 5, telef. 302.

PATRIA Tapaturmavakuutus O.-Y. Fedi Procope & C:o. Pääasiam. Rob. Witting ja Arth. Laurent.

Palo- ja henkivakuutus „SVEA“.
Telef. 106. ALFRED SELIN. Konttori Tampereella, Hallitusk. 11.

Hierojat ja sairasvoimistelijat:

Eliel Hymander Selinin talo. Telef. 1122.
SANDRA KOSKINEN Mustanl. k. 20. t. 760.
MARIA LAIHIO, Mustanl.-k. 20, tel. 760.

Matkailijakoteja:

Raittiusravintola KALEVA, huoneita matkustaville. Hämeenk. 10, t. 783

Matkailijakoti Karjala läh. asem. Verkateht. ja Viinikank. kulmassa. Puh. 983. 4016

Raittiusravintola „ONNELA“ (Pajula) Puutarhakatu 12 b.

Rosa Sjöstedt Matkust.-koti „MARTTA“ Puutarhakatu 6. Telef. 342.

Matkustajakoti „RAUHALA“. Puutarhakatu N:o 6. Telef. N:o 362.

Patria Huoneita matkustaville 12. Rautatienk. 12. Telef. 838.

Pellervo Rautatienk. 8. Telef. 822 Anna Penttilä.

Räätäliliikkeitä:

J. R. Hakanen Hämeenkatu 28 Telefooni 819.

D. Koskinen Hämeenkatu 29, 2 kerros.

AUG KUNNAS Räätälinliike Aleksanterinkatu 31, telef. 716

L. Manner Kauppatori N:o 5. Telef. 257.

A. SAVOLAINEN, Läntinenk. 13.

TAMP. VAATETEOLL. LIIKe Linnajärvi & M. Penttinen, Kuninkaank. 30. Tel. 1144.

Räätäli EMIL TERÄS Viinikankatu 36.

Räätäli Eero Leinonen Puutarhak. 14. Telef. 378.

Räätäli Kustaa Lehmus Satakunnan ja Rautatienkadun kulmassa.

Räätäli A. KUULA Hämeenkatu 31.

Lasinleikkausliikkeitä:

Vigrenin lasinleikk.-liike, Kaivok. 29 telef. 556.

Tamp. Ikkunanpuhdistus ja Lasinleikkausliike Itäinenk. 32. Av. 8—6. Puh. 83.

Kirjansitojia:

O. F. Rae Rongank. 12. Tampere. Telef. 518.

Kirjansitomo JUVENIUS ja KUMPP. Koskikatu 11.

Kellosepänliikkeitä:

J. V. Lindroos Kelloseppänliike. Tampere, Kauppakatu 9. Puhelin 513.

Huonekaluliikkeitä:

Ansion Huonekaluliike Satamak. 9 Telef. 878

Suomen Yhdys-Pankki

Perustettu 1862.

Omat varat 31,000,000:

Ottaa rahaa korkoa kasvamaan:

5 % maksetaan rahoista.

Karttuvalla talletustilillä ja Talletustilillä muuttuvalla korolla.

3 % hyvitetään juoksevalla tilillä.

Toimittaa kaikkia pankkialalle kuuluvia tehtäviä. Toimia voidaan pankille antaa kirjeellisestikin.

130

Vesiturpiineja,

„FRANC'is“-järjestelmää, parasta ja uusinta amerikkalaista mallia rakennamme kohtuu hintoihin. Turpiinimme ovat erittäin kestävät ja huolellisesti rakennetut. Silvet teemme sitkeästä teräslevystä.

Yli **200** turpiinia yhteensä noin **25,000** hevosvoimaa olemme jo rakentaneet tehdas-, mylly- ja sahalaitoksia sekä yksityisten kotitarpeita varten.

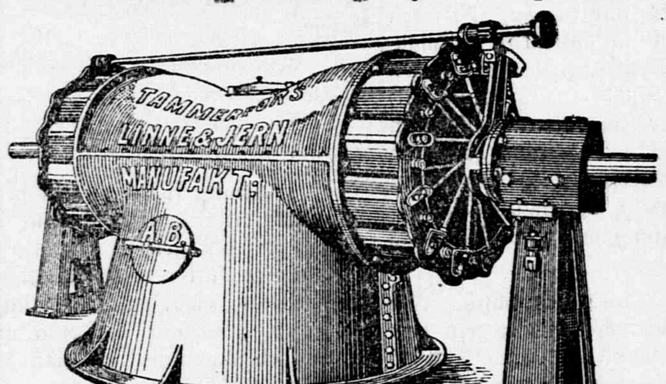

Vesivoiman käyttöehdotuksia teemme pyydettäessä ilmaiseksi.

Tampereen Pellava- ja Rautateollisuus Osakeyhtiö,
Tampere.

Suuren Syysjuhlan

toimivat TAMPEREEN JÄÄMIT

ensi sunnuntaina t. k. 29 päivänä alkaen klo 4 iltapäivällä Pyynikin kentällä.

OHJELMA:

Alkusoitto, V. P. K:n soittokunta.
Puhe,
Kuorolaulua,
Runo,
Soittoa,
Satukilpailu,
Kuorolaulua,
„Viininkorjuu“, kans. tanssi.

URHEILUKILPAILUT:
Ampumista, rahapalkinnoilla.
Kilpailuja pikkupojille:
Pussitappelu,
Perunajuoksu,
Piiripainikilpailu,
Kiistely kaalinpäästä, (palkintoina mitaleja joka ryhmässä)

TANSSIA

Kenttä valaistaan lyhdyillä ja lopuksi poltetaan 40 numeroa käsittävä komea ilotulitus. — Ampuminen alkaa heti klo 4.
Pääsymaksu 50 penniä, lapsilta 25 penniä.

„Pyrinnön“ suuret

Arpajaiset ja Iltama

ovat syysk. 5 p:nä. Arpajaiset Seurahuoneella ja iltama Kaupungintalon juhlasalissa. Arpojen hinnat 25 p:niä, iltamaliput ennakolta Lyytikäisen kirjakaupassa ja Hellas kahvilassa Smk. 1: — ja ovella Smk. 1: 50.
Keräyslistoja vastaan otetaan ja myytyjä ennakkoarpoja tilitetään „Hellaksessa“ maanantaina, tiistaina, keskiviikkona ja tuorstaina klo 7—10 j. pp.

K. G. Virtanen Puuteollisuusliike Kaivokatu 5. Tehdään huonekaluja uusia ja laitetaan vanhoja.

Tamp. kunnan Työnväl. toim. avoinna klo 10—1 a. p. miehille ja 4—5 i. p. naisille paitsi lauvantaisin klo 10—2 päiv. Osoite Länsi puistok. 10. Telefooni 484.

KANGAS ja SEKATAVARAKAUPPA Soukkakatu 1. Telef. 955. J. S. Valden.

Kahvila ja ruokat. kuukausittain ja viikottain Laukontori 10. A. Majanen.

Tamp. Leimasintehdas Pellavatehtaank. 25

SUOMALAINEN PIKAKIRJOITUSTOIMISTO Helsinki, Vuorikatu 11. Tampere, Aleksanterinkatu 37.

Pappien osotteita:

W. Hawen, Satamakatu 16. Telef. 573.
K. H. Seppälä, Wiinikank. 18. Telef. 1242.

Lääkäreitä:

Ahlman, J.-puistok. 29, 10—12 ja 5—1/2 7.
Björkqwist, Itäinenk. 20, 9-12 ja 6-7 i.-p.
K. Emeleus, Kauppak 2, 9—11, 1/2 6—7.
Freitadius, Molinin talo 1/2 9—11; 4—5, pyh. 9—11. (Sukup. taut. ja weneer.).
Grönholm, Itäinenk. 26 ark. 9—11, 6—7.
K. A. Hoffström, Hämeenk. 23, ark. 9—12.
af Hällström, Kauppatori 21, 9—11 ja 5—6, puhelin 291.
Idman, Mustanlahdenk. 24, (Naistaudit).
v. Schrowe, Ilmarink. 12. 9—11 ja 3—4 (arkip.) Telef. 903.
Tohtori Mäkelä, Kansallispankin talo 1/2 9—11, 1—2, 5—7. Tel. 118.
Nyman, Kauppat. 8—11 ja 1—2 pyh. 9—11. Sisä- ja sukup. taut. sekä weneer.
Anna Wikander, Häm. k. 23. 9-11; 6-7 ark.
Wirzenius, silmälääkäri, Itäinenk. 11. 9—11, 6—7.
Terweydenhoitotoimisto Hämeenkatu 19, Kauppahallintal., puh. 288, aw. 12—2,
1:nen kaup. lääk. (af. Kauppat. 21, 9—11, 5—6, puh. 291) taw. toim. 1—2.
Kaarlo Paltonen, kunnan- ja rautatienlääkäri Toijalassa, klo 9—11 ja 1—2.

Hammaslääkäreitä:

Freng, L., Kauppatori 5. 12—1 p. Telef. 344.
Carin Johansson, Läntinenk. 27, matkalla syyskuun alkuun.
T. E. Nauwola, Kansal.-Pankin talossa 10—12. Puh. 974. Ei lauwantaisin.
Otto Westphal, Kauppatori 7. 11—5 pyhäsin 10—11. Telef. 1208.

Eläinlääkäreitä:

M. Herwa, Aleks. k. 33, puh. 1134, klo 10—1.

Kätilöjä:

Lise Alwén, Järwensiwu 22. Puhel. 736.
Mandi Lampén, Mustanl. k. 19. Puh. 52.
Iida Wäänänen, Itäinenk. 14. Puh. 999.

Laiwojen kulkuwuoroja:

Aunen, Iutin ja Teiskon kulkuwuorot owat ilmotettuna aina lauw. lehdessä.
Ostan ja Sammon kulkuwuorot julaistaan aina lauwant. lehdessä.

Tamp. Sanom. Konttori

välittää ilmoituksia kaikkiin lehtiin ja aikakauskirjoihin. Yksi käsikirjoitus ja yksi lasku eri lehtien omilla hinnoilla.

O. & J. STRANDELL
HERRAINVAATETUSLIIKE
Erikoisala. Kauppakatu 6.
4366

Heikki Tiitolan Rakennustoimisto

TAMPEREELLA, Puutarhak. 11, Hämeen Pohja. Telef. 813.

SUORITTAA rakennusalaan kuuluvia tehtäviä kaupungissa ja maaseudulla. 3010

Lång & Leppäaho Osakeyhtiö
HELSINKI, Aleksanterinkatu 15.

Kokeiltuamme myymällä saksalaisten, ruotsalaisten ja amerikalaisten tehtaitten valmistamia konttorikalustoja, olemme sekä kauppatuttaviemme lausuntojen että havaintojemme nojalla huomanneet, että amerikalaisten tehtaitten valmisteet vievät voiton vahvuuteen, rakenteeseen, siroutteen sekä hintaan nähden.

Tämän johdosta myymme varastossamme olevat:
saksalaiset asiakirjakaapit **F. Soenneckenin** konttoripulpetit, korttilaatikot
sekä muut konttoritarpeet 20 à 30 pros. alennuksella.

Meillä on aina varastossa 3829
Amerikalaisia uusimpia ja käytännöllisimpiä konttorikalustoja, kirjoitus-, lasku-, monistelu- ja kopiokoneita.

Sen suosion johdosta,

jota olemme tähän asti saaneet osaksemme, olemme Arv. yleisön yhä jatkuvaan suosioon luottaen rohjenneet laajentaa konepajaamme, jossa tästälähin tilauksesta valmistetaan, paitsi patentin saanutta oja-auraamme **Sievää**, myös muitakin maanviljelysalaan kuuluvia koneita, kuten esim. höyrypuimakoneita, silppu- ja turvepehkumyllyjä, monenlaisia äkeitä, rattaita y. m. verrattomasti halvalla. — Valu- ja korjaustöitä otetaan myöskin suoritettavaksi. Aineet hyvät, työ tunnustetusti huolellista!

Kunnioituksella:
5142 **V. W. Raipalan jälk.,** Hämeenkyrö.

O.-Y. TERRA

Hämeenläänin Maanmittaus- ja Kiinteimistö-välitystoimisto.
Pääkonttori Hämeenlinnassa. Kasarmikatu 77. Avoinna 9—3. Puhelin 320.

Pohjoismaiden Osake-Pankki

Kauppaa ja teollisuutta varten.

Perustettu 1872. Omat varat Smk. 21,000,000: —

Talletustililtä . . . . . .
Talletuskonttokurenttitililtä } **5 pros. korko.**
Kodin Säästökassasta . . .

Juoksevalta tililtä . . . . } **3 pros. korko.**

Täydellinen pankkiliike. 959

Kirkoll. ilmotuksia.

12 sunnunt. Kolmin. päiwästä.

Aleksanterin kirkossa: Puolipäiwäsaarnat suom. klo 9 past. Hawen suom. klo 12 past. Sandberg.
Kolehdit tulewat Ylioppilaille.
Iltasaarna, suom. klo puoli 5 ip. past. Rautakorpi.
Kolehti tulee Merimieslähetykselle.
Wanhassa kirkossa: Puolipäiwäsaarna ruots. kello 12 past. Seppälä.
Kolehti tulee Ylioppilaille.
Raamatunselitys keskiwiikkona klo 7 past. Hyytiäinen.
Johanneksen kirkossa: Puolipäiwäsaarnat, suom. klo 9 past. Sandberg ja suom. klo 12 past. Hawen.
Kolehdit tulewat Ylioppilaille.
Iltasaarna, suom. kello 6 ip. pastori Rautakorpi.
Rippisaarna lauwantaina klo 7 illalla.
Herranehtoollisella käynti klo 9 ap.
Luth. rukoushuoneella: Sunnuntaina klo 7 ip. Wapaa-iltama.

Luth. Rukoushuoneyhdistyksen

VAPAA-ILTAMA Rukoushuoneella sunnuntaina t. k. 29 p:nä klo 7 illalla. Puhujina: pastorit Sandberg, Haveri ja Hyytiäinen.

Rukoushuoneessa
Puutarhak. 17.

Sunnuntaina t. k. 29 p:nä klo 1/2 4 i.-p. suomal. saarna A. Terävä. Klo 1/2 7 i.-p. C. E. Perhe-iltama.

N. M. K. Y. toimii

Vapaa-iltaman

Pirkkalan naistenmatkan Ollilassa sunnuntaina t. k. 29 p:nä. Useita puhujia. Lähdetään alarannasta „Tähti“-laivalla klo 8—1/2 10 a.-p. 5599

Krist. työv. juhlaa

Tampereella vietetään tänään, huomenna ja maanantaina. Tänä iltana klo 6 alkaa juhla yhdist. huoneistossa Kuninkaank. 11. Huomenna, sunnunt. klo 2 päivällä juhlitaan Termopylellä, sateisen sään sattuessa yhdist. huoneistossa, jossa maanantainakin juhlitaan klo 10 alkaen a.-p. ja klo 7 alkaen iltapäivällä. Puhuvat pastorit Leiniö, Seppälä ja Haveri, puheenjoht. E. Enbom, F. Lindvall, toimitt. Osk. Vihantola ja K. Mäkelä, Kaarlo Helo y. m. Laulua sekakööriltä ja „Veikoilta“. Kaikille vapaa pääsy. Terve tuloa. 5602

Ulkoilmakokous Sunnuntaina klo 12 päivällä Epilän Vuorelassa.
5597 A. SKUTNABB.

Säännöttömyydet

TAMPEREEN SANOMAIN kannossa pyydetään hyväntahtoisesti heti ilmottamaan lehden konttoriin, eikä kantajille.

Kuollut.

Katkeralla surulla ilmoitan, että Herra on hyväksi nähnyt poiskutsua rakkaan vaimoni

Emilia Peltomaan

joka pitkällisen keuhkotaudin murtamana rauhallisesti nukkui kuolon uneen Ruovedellä 16 päivänä elokuuta klo 2 aam. 1909 kolmannella kymmenellä ikävuodellaan, jättäen suremaan minun, 7 lasta, sekä vainaan isän ja äidin 3 sisarta, 3 veljeä sekä muut sukulaiset ja tuttavat.

Kaarlo Peltomaa.

Tukala, ahdas on se tie, Jok' kuolon alhost' eloon vie! Vaan Jeesus kun on kanssani, Hän huojentaa mun matkani.

5537

Kokouksia.

R. Y. LIITON kokous

on ensi maanantaina t. k. 30 p:nä klo 8 illalla Raittiustalossa uusia jäseniä kirjoitetaan ja kootaan jäsenmaksuja.

Toijalan Suomalaisen Yhteiskoulun kannatusyhdistyksen
VUOSIKOKOUS

pidetään tulevan syyskuun 6 päivänä klo 4 i.-p. koulun uudessa talossa Toijalassa ja tulee kokouksessa käsiteltäväksi yhdistyksen sääntöjen 8 §:ssä mainitut asiat sekä kiinnityksen myöntäminen yhdistyksen taloon ja valtiolainan nostaminen.
Toijalassa 12 p. elokuuta 1909.
JOHTOKUNTA.

Ilmotuksia.

Tampereen Käsityöläiskoulujen

syyslukukausi alkaa keskiviikkona syyskuun 1 p:nä 1909 klo 7 illalla kaupungin vanhalla kansakoululla. Kouluihin pyrkivien, jotka eivät ole koulujen entisiä oppilaita on näytettävä papintodistuksensa ilmoittautumistilaisuudessa.

Aamul., K. L. ja T. N.

Päivystäjälääkärinä

sunnuntaina elokuun 29 päivänä on t:ri OSKAR NYMAN, Kauppatori 7:ssä. 5376

Tampereen Osake-Pankki

Osakepääoma Smk. 3,000,000.
Vararahasto Smk. 350,000.

Pääkonttori Tampereella.
Haarakonttoreja Hämeenlinnassa ja Tyrvään Vammalassa.

Korkein korko

Talletustileillä: 5 %
Juoksevalla tilillä: 3 %

AURA-SOKERITEHDAS-O.-Y.-TURKU-ÅBO-AURA-SOCKERBRUKS-A.-B.
LO
ILVES

Suosittelee valmisteitaan:

Toppasokeria 1/1, 1/2 à 1/4 kokoa
Palasokeria, „Aura“, sahattua 50, 20 ja 10 kg. laatikoissa
puristettua 50, 25 ja 10 kg. laatikoissa.
Sirotussokeria, Raesokeria, Fariinisokeria.
2611

Tampereen Tyttökoulu
(valtion)

jatkaa toimintaansa kaksiluokkaisena tulevan syyskuun 1 p:nä kello 2 i.-p. Pääsytutkinto pidetään tiistaina elokuun 31 p:nä kello 9 a.-p. koulun huoneustossa tohtori Durchmannin talossa Koskikadun varrella. Ehtoja saaneet tutkitaan samalla. Tutkittavat tuokoot mukanansa papintodistuksen, todistuksen ennen saadusta opetuksesta sekä lyijykynän ja paperia.

TOINI VOIPIO
v. t. johtajatar.
5221

Yksityinen Ruotsalainen Alkeiskoulu

alottaa toimintansa keskiviikkona tulevan syyskuun 1 päivänä klo 1 i. p. Uusien oppilaiden, sekä poikien että tyttöjen, ilmoittautumisia otetaan vastaan mainittuna päivänä koulun huoneistossa klo 9 a. p., jolloin myöskin sisäänpääsytutkimukset toimitetaan.
Tampereella elokuussa 1909.
Hallinnon puolesta:
5116 F. Mörtengrén.

Aamul, K. L.

Pellavatehtaan koulu

alkaa toimintansa syyskuun 1 p:nä klo 9 aamulla. 5482

Vapaata TANSSISOITTOA

Viikinsaaressa, esittää virolainen Mandoliini kvartetti. Sunnuntaina t. k. 29 p:nä klo 3 j. pp. 5560

Laivaliike.

Ekspressireitti

Turku-Maarianhamina-Tukholma.

Höyrylaiva

Prinsessen Margareta

Turusta joka maanantai, keskiviikko ja perjantai klo 8 j. pp.
Tukholmasta joka sunnuntai, tiistai ja tuorstai klo 10,30 j. pp.
Meno- ja paluupilettejä, jotka ovat voimassa **kolme** kuukautta, myydään alennuksella. Ei mitään kolerajälkitarkastusta Tukholmassa.
Lähempiä tietoja antaa.
4056 Joh. Gust. Wikeström.

Tampere-Tukholma

Turun kautta

Höyryl. O. Y. „BOREN“ höyrylaivoilla.
BORE I ja BORE II

Tampereelta tiist., torst., lauvant. kello 10,35 e. pp.
Turusta tiist., torst., lauvant. klo 5 j. pp.
Tukholmasta maan., keskiv., perjant. kello 8 j. pp.
Meno- ja paluupilettejä, jotka ovat voimassa kolme kuukautta, myydään alennuksella.
Lähemmin ilmoittaa, paikkoja tilaa ja pilettejä myy.
O. & J. Strandell.
(I. 40057) 2845

Huveja.

Tampereen Teatteri

Ensimmäinen näytäntö

Sunnuntaina Elokuun 29 päivänä 1909; klo 8 illalla

Tukkijoella

4-näytöksinen laulunsekainen näytelmä.
Kirj. Teuvo Pakkala.
Laulut sävelt. OSKARI MERIKANTO.

Pääsylippuja myydään arkinäytäntöpäivinä klo 10—2 päiv. Emil Lyytikäisen kirjakaupassa ja klo 4:stä näytännön loppuun teatterilla sekä sunnuntaina klo 12—2 ja 4:stä illalla näytännön loppuun teatterilla. 5565

Työväen Teatteri

Sunnuntaina Elokuun 29 päivänä 1909, klo 8 illalla
5384

Unkarin Mustalaiset.

Raittiilla Nuorisolla

on PERHE-ILTAMA tänä iltana Pellavatehtaan juhlasalissa, alkaa kello 1/2 7 illalla.
HUOM! Jäsenet saavat lippuja ennen iltaman alkua. 5601

R. Y. AAMURUSKON

ILTAMA

tänään Raittiustalolla klo puoli 8 i. p. Ohjelmassa m. m. „Roinilan talossa“. — Liput 35 p.

Syysjuhlan

ja kilpailut koimiottelussa Hämeenläänin V. P. Kuntalaisten kesken toimii Syyskuun 5 p. 1909 Tampereen V. P. K. Huvitoimikunta.
Lähemmin vast'edes. 5372

Suomen Väri- ja Vernissatehtaan Osakeyhtiö.
Tampereen haaraosasto
Hämeenk. 12 - Puhelin 866.
— myy —
Värejä, Vernissaa, Lakkoja, Siveliä, y. m.
maalarien ja taiteilijain tarpeita.
Ehdottomasti edullisin ostopaikka. 3990

Kaikissa kouluissa tarvittavia LUKU- ja OPPIKIRJOJA, KARTTOJA, KARTASTOJA y. m. opetusvälineitä.
Kaikenlaisia KOULU- ja KIRJOITUSTARPEITA.
Tilaukset maalle toimitetaan aina nopeasti.
EMIL LYYTIKÄISEN
Kirja- ja Koulutarpeiden kauppa
Tampereella.

Väinö Latva.
KELLO ja SORMUS kauppa
Tamp. Osake-Pankin kivitalossa Kuninkaank. 26. Puhelin 1159.
MYY ehdottomasti halvimmalla: Kaiken hintaisia Kelloja, Kellonketjuja, Kihla- y. m. Sormuksia, Rintaneuloja, Silmälaseja y. m.
Korjaukset tehdään parhaimmin.
HUOM! Parhaiden tehtaiden TARKKUUSKELLOJA on aina varastossa huolellisesti tarkistettuna.

Aug. Koskinen Kangaskauppa.
Kauppakatu 13. – Puhelin 173.
UUTUUKSIA syyskaudeksi!
Naisten pukukankaita mustia sekä värillisiä.
Saketti- ja kävelypukukankaita.
Miesten puku- ja palttookankaita.
Akkunaverhoja — Käsineitä — Koristeita y. m.
HALVAT HINNAT! 5380

Parhaiten lajiteltu varasto
Metsästyskivääriä, Metsästys- ja ampumatarpeita y. m.
Huom.! Ampumaseurojen jäsenille myönnetään 10% alennus.
W:m Sandberg O. Y:n Rautakauppa.
2167

Vaasan Osake-Pankki.
Perustettu v. 1879.
Osakepääoma Smk. 4,000,000.
Vararahasto „ 3,500,000
Tampereen Haarakonttori Kauppakadun varrella.
Korkein talletuskorko 5 %.
Juoksevantilin korko 3 %.
TOIMITTAA kaikenlaatuisia pankkiasioita. Osoite: Vaasan Osake-Pankki Tampereella.

Tampere. Puhelin 51.
Parhaat jokaiselle sopivat
Silmälasit ja Pinsineet
Kulta, Doublee, Nikkeli ja Kautsukki kehyksillä sekä Parhailla priima hiotuilla laseilla
ostatte aina edullisemmin
L. HOLMAN
Kello & Silmälasikaupasta
Hämeenkatu 11. Aseman puolella koskea.
501

Maailman Ympäri
Osakeyhtiö W:m Sandbergin talossa torin varrella.
UUSI OHJELMA:
30/8—6/9.
1. Hajuveden valmistuksesta etelä Ranskassa.
2. Pariisilaisperhosen kohtalo.
3. Saul ja David. Loistava kuvasarja Raamatunhistorian mukaan XI kuvaelmassa.
4. Rakkautta ja resiiniöljyä. Emännöitsiä rakastaa isäntäänsä ja miettii keinoja, jolla saisi hänen aikeensa kumotuksi, isäntä kun käy kihlausajatuksissa.
5. Käynti mehiläispesässä. Erittäin hauska ja opettava.
Osakeyhtiö Apollo Aktiebolag.
5566

Muu'an rautatieasia.

Onhan epäiltäwissä, woidaanko nykyisillä waltiopäiwillä ensinkään päättää uusien rautateiden rakentamisesta. Pakottawaa syytä siihen ei ainakaan ole, waan paremminkin päinwastoin, kun Nurmeksen radan rakentaminen on wasta puolitiessä eikä Seinäjoen—Kristiinankaupungin ja Kaskisten rautatien rakentamiseen wielä ole ensinkään ryhdytty. Näin ollen tulisi nykyisillä waltiopäiwillä tehdyn päätöksen toteuttaminen tapahtumaan wasta kaukaisemmassa tulewaisuudessa, mihin mennessä saattaisi ilmetä rautatierakennuspolitiikkaamme waikuttawia uusia näkökohtia, jotka sietäisiwät tulla huomioonotetuiksi.

Näin jäännöllisissäkin oloissa.

Mutta sitäpaitse on se kanta, jolle ministerineuwosto äskettäin on asettunut nimenomaan Seinäjoen—Kristiinankaupungin ja Kaskisten rautatierakennuksen suhteen, sellainen yllätys, ett'ei eduskuntamme mitenkään woine uusista rautatierakennuksista päättää, ennenkuin se on saanut hallitsijan wastauksen wuoden 1907 waltiopäiwäin mainittua rataa koskewaan täydentäwään päätökseen.

Jos eduskunta jo nykyisillä waltiopäiwillä näistäkin näkökohdista huolimatta ryhtyisi uusista rautatierakennuksista päättämään, niin on luonnollista, että se ensi kädessä wihdoinkin ratkaisee toista kymmentä wuotta wireillä olleen kysymyksen keski-Suomen yhdistysradan jatkamisesta Sawon ja Karjalan emäradoille. Jo nykyisen rautatiewerkkomme kannattawaisuuden kannalta on tämä rautatiekysymys tärkein ja kiireellisin.

Kun Lahden—Heinolan—Jywäskylän rautatie-ehdotuksen kannattajat edellä esitetyistä näkökohdista huolimatta owat ryhtyneet mitä wilkkaimpaan toimintaan, waikuttaakseen asiansa eduksi jo nykyisillä waltiopäiwillä, ilmaisee se ainakin kiitettäwää innostusta ja harrastusta. Ja waikka nykyisillä waltiopäiwillä uusista rautatierakennuksista ei päätettäisikään, niin onhan kuitenkin wastaisen waralta tärkeätä, että jonkun rautatie-ehdotuksen tärkeyttä selwitetään niin woimaperäisesti kuin suinkin, warsinkin kun nykyinen eduskunta tulee toimimaan useimmilla waltiopäiwillä ja siis lopultakin uusien rautateiden rakentamisesta päättämään. Eiwätpä siis Lahden—Heinolan—Jywäskylän rautatie-ehdotuksen kannattajat ole niinkään wäärässä, ryhdyttyään jo nyt asiansa puolesta harwinaisella tarmolla toimimaan.

Mutta mitä Jywäskylän—Jämsän—Lahden rautatie-ehdotuksen kannattajat puolestansa tekewät? Aikowatko he tyytyä pelkästään anomusten tekemiseen? Jos näin on laita, niin joutunee heidän asiansa, jolla kuitenkin on huomattawat puolustawat puolensa, warjoon, kun ei eduskunnan jäsenillä eikä muullakaan yleisöllä ole apunaan sellaista asiallista selwitystä, minkä awulla he woisiwat perusteellisesti kilpailewia rautatie-ehdotuksia toisiinsa werrata ja siten mielipiteensä muodostaa. Näin ollen saattaisi helposti käydä niin, että woitolle pääsisi se rautatie-ehdotus, jonka puolesta wain on erikoisemmalla innolla toimittu.

Tällaisen mahdollisuuden torjumiseksi on wälttämätöntä, että Jywäskylän—Jämsän—Lahden rautatie-ehdotuksenkin toteutumista harrastawat kunnat ja yksityiset kansalaiset wiipymättä ryhtywät asiansa eduksi toimimaan samaan suuntaan, kuin heidän kilpailijansakin. Tärkeintä kuitenkin olisi, että wielä nykyisten waltiopäiwäin kuluessa saataisiin painettuna julaistuksi kirjanen, jossa kartan ja tilaston awulla tehdään walaisewasti selkoa mainitun rautatie-ehdotuksen monista eduista ja suotuisista edellytyksistä.

Jämsäläinen.

Tampere, elok. 28 p:nä.

Mikkelin ampumarata.

Korkeimmassa paikassa tapahtuneessa esittelyssä on suostuttu siihen, että Mikkelin kaupungille Suomen sotilaswaroista saadaan maksaa kerta kaikkiaan 4,020 mk. sekä sen lisäksi 3,000 mk. wuosittain lukien lokakuun 11 päiwästä 1897 wuoden 1912 loppuun saakka, niiden menojen peittämiseksi joita kaupungilla on ollut ampumaradan luowuttamisesta sotawäelle.

Ammattitarkastajaa syytetty lewäperäisyydestä.

Selitystä waaditaan.

Wiime torstaisessa „Työmiehessä" on yleisön osastossa seuraawa wastalause:

Sitä tapaa wastaan, jolla Helsingin alueen ammattientarkastaja Konstantin Jansson hoitaa wirkatehtäwiään Helsingin kaupungissa ja eritoten kaupungin piirin sisällä sijaitsewissa leipomoissa, owat allekirjoittaneet leipurityöntekijäin järjestöt päättäneet panna julkisen wastalauseen.

Suullisilla, että myöskin kirjallisilla ilmotuksilla on herra K. Janssonin tietoon saatettu, että muutamissa täkäläisissä leipomoissa on tehty säännöllistä yötyötä wielä senkin jälkeen kun kesäkuun 1 päiwänä 1908 annettu laki työstä leipomoissa oli astunut woimaan ja että eri liikkeissä pakotetaan työntekijöitä lakiwastaisiin tekoihin s. o. tekemään yö- ja pyhätyötä, sekä ottamaan osan palkastaan asunnon ja ruuan muodossa.

Sen sijaan että herra K. Jansson ammattitarkastajana olisi ryhtynyt tehokkaisiin toimenpiteisiin ilmotettujen lainrikkomisten ehkäisemiseksi, tai suuremman warmuuden hankkimista warten asiassa, ryhtynyt omasta alotteestaan toimeenpanemaan tarkkoja tutkimuksia täkäläisissä leipomoissa ja konditorioissa, kuten jotkut hänen edeltäjistään owat tehneet, on hra K. Jansson pitänyt sopiwampana pysytellä poissa asemapaikaltansa toista kuukautta yhtäjaksoisesti, ainakin sen mukaan mitä ilmoitustaulu wirkahuoneen owella osoittaa, ja siten suonut muutamille niskottelijoille täyden wapauden rikkoa lakia.

Myöhempi tutkimus on osoittanut, että ammattientarkastajalle jo monesti ilmoitetuissa liikkeissä jatketaan edelleenkin yötyötä, huolimatta siitä, että tarkastajan wirkatoimenpidettä on asiassa pyydetty, että eri liikkeissä edelleenkin pakotetaan työntekijöitä lakiwastaisiin tekoihin, ja että Helsingin suuremmissa konditoriliikkeissä tehdään säännöllistä pyhätyötä, kuten ainakin, waikka laki sen kieltää. Tämän johdosta tahtowat allekirjoittaneet leipurityöntekijäin järjestöt täten awonaisesti kysyä: aikooko herra Konstantin Jansson waltion palkkaamana wirkamiehenä ja työwäensuojeluslakien walwojana hoitaa wirkansa tointa samalla tawalla, ja pitääkö allekirjoittaneitten järjestöjen edelleenkin todentaa se tosiasia, että törkeitä lainrikkomuksia tapahtuu ammattientarkastajan asemakaupungissa ja ilman, että niihin edes osotusten perusteella saadaan korjausta, tahi että tarkastaja omasta alotteestaan tekisi mitään lainmukaisen olotilan aikaansaamiseksi Helsingin leipomoissa ja konditorioissa?

Alla on „Helsingin Leipuri & Konditoriammattiosasto" ja „Helsingin Naisleipuriammattiosasto".

Ylläolewan johdosta on senaatin kauppa- ja teollisuustoimituskunta waatinut selitystä ammattitarkastaja Janssonilta.

Juutalaisten teurastustapa.

Taas anomus kenraalikuwernöörille.

Pietarin rabbiini G. H. Kazenelenbogen ja Helsingin rabbiini N. Leiserow Bugan owat kuluwan elok. 4 p:nä wanhaa lukua kenraalikuwernöörille lähettäneet wenäjänkielisen anomuksen, jossa he uudistawat wiime toukokuun 20 päiwänä wanhaa lukua samaan wirastoon tekemänsä pyynnön, että juutalaiswäestölle Suomessa annettaisiin lupa teurastaa eläimiä juutalaisten uskonnollisten menojen mukaan. Anomuksessa huomauttawat rabbiinit, että juutalaisten teurastustapa on mitä humaanisin, se on todellinen elämän kysymys kaikille uskowaisille juutalaisille. Riistää heiltä heidän uskonnollisten menojensa mukaan teurastetun lihan käyttäminen on aiwan samaa, kuin pakottaa heidät nälkään nääntymään.

Anomuksen on kenraalikuwernööri lähettänyt senaatille.

Kysymys waltion takuusta Hypoteekkiyhdistykselle.

Ensi wiikolla tulee senaatissa käsiteltäwäksi Suomen hypoteekkiyhdistyksen anomus, että nykyisille waltiopäiwille annettaisiin arm. esitys yhdistyksen waltion takuun korottamisesta 75 milj. markan suuruiseen määrään ulkomailta lainaa otettaessa.

Lieksan—Nurmeksen rata.

Senaatti on tie- ja wesirakennusten ylihallituksen esityksestä päättänyt, että työt heti saadaan alottaa Lieksan—Nurmeksen rataosalla. Alkuosa radasta nimittäin Joensuun—Lieksan rataosa on nyttemmin jo miltei täysin walmis.

Senaatti on hylännyt sahanomistaja Olli Turusen anomuksen että Lieksan Nurmeksen rata rakennettaisiin kulkemaan Wiekkijärwen itäpuolitse.

Kysymys rawintolawaunuista rautateillä.

Senaatti on tällä kertaa jättänyt huomioon ottamatta kollegin asessori U. W. Rosenbröijerin anomuksen saada pitää rawintolawaunuja waltion rautateillä.

Uusi karjanhoitokoulu.

Senaatti on Hämeenläänin ja Lounais-Suomen maanwiljelysseurain tekemäin anomusten johdosta päättänyt perustaa tietopuolisen karjanhoitokoulun Urpolan tilalle Toijalaan.

Wesijärwen kanawan sulkemiskysymys.

Jywäskylän kauppiasyhdistyksen waltuusto on senaattiin jättänyt kirjelmän, jossa se ilmottaa täydellisesti yhtywänsä siihen anomukseen ja perusteluun, jolla Lowiisan kauppiasyhdistys senaatilta on pyytänyt ettei Wesijärwen kanawaa korjaustöiden takia suljettaisi wielä lokakuun 16 päiwänä, waan wasta ensi marraskuun 15 päiwänä. Niin aikainen sulkeminen, huomauttaa kauppiasyhdistys, tuottaisi suurta haittaa ja wahinkoa koko laajan Keski-Suomen wienti- ja tuontiliikkeelle. Hitaan kesän tulon ja ahtaiden raha-asiain tähden owat sikäläiset liikemiehet tilanneet talwen waralle tawaransa saapumaan niin myöhään kuin mahdollista, erittäinkin jauhotilaukset, odottaen jauhon hintojen laskemista. Jos kuitenkin kanawa suletaan lokakuun 16 päiwänä, on siitä seurauksena, että tilaukset on edelleen lähetettäwä rautateitse ja kustannukset rautatierahtien kalleuden wuoksi nousewat.

Rehun puute.

Itä-Karjalan maanwiljelysseura on senaatilta anonut, että keisarikunnasta saataisiin tuoda itärajan yli niin paljon rehuaineita kuin seuran alueella mahdollisesti syntywän puutteen poistamiseksi tarwitaan.

Konetekniikkojen stipendit.

Suomen teknillisen seuran tekemän anomuksen johdosta on senaatti päättänyt lisäwuosirahasäännön järjestelyn yhteydessä korkeimpaan paikkaan esittää, että 1911 wuoden alusta lukien myönnettäisiin wuotuinen 8,000 markan määräraha jaettawaksi stipendeinä koneteollisuusalalla työskenteleville teknikoille.

— **Myönnetty määräraha.** Senaatti on Satakunnan maanwiljelysseuralle myöntänyt jatkuwan 1,650 markan suuruisen määrärahan karjanhoidon harjoittelijain awustamista warten.

— **Teollisuusmuseon kokoelmat.** Senaatti on myöntänyt teollisuushallitukselle ennakkomaksuna 1,000 markan määrärahan kotiteollisuusmuseokokoelmain täydentämiseksi.

— **Wientiwoin jäähdytys wuorolaiwoilla.** Senaatti on päättänyt kirjelmässä Suomen höyrylaiwa o. y:lle huomauttaa, että yhtiön welwollisuutena senaatin mielestä on järjestää wientiwoin jäähdyttäminen yhtiön laiwoilla matkalla Hangosta Hulliin niin että lämpömäärä on noin 6 astetta C. Asian järjestäminen senaatin esittämällä tawalla ei yhtiölle tuota suurempia waikeuksia, koska Hangossa nyttemmin woi säilytetään waltion uudessa jäähdytyslaitoksessa.

Aikakauslehti „Teknikern" waltioapu.

Senaatti on hylännyt „Teknikern" nimisen aikakauslehden toimituksen anomuksen saada waltioapua aikakauslehden julkaisemista warten wuosina 1909—1911.

— **Keski-Hämeen kansanopisto.** Keski-Hämeen kansanopiston johtokunta on senaatilta anonut opiston perustamiskustannuksia warten kerta kaikkiaan 4,715 markkaa sekä opistoon yhdistetyn isäntä- ja emäntäkurssin perustamiskustannuksiin kerta kaikkiaan 5,235 markkaa.

— **Anottu matkaraha.** Yleisten rakennusten ylihallituksen ylimääräinen arkkitehti Yrjö Nykänen on anonut 3,600 markan opintomatka-apurahaa woidakseen wähintäin kahden lukukauden aikana harjoittaa opintoja Berliinin ja Dresdenin korkeakouluissa pääasiallisesti rautabetoonirakenteiden opiskelemista warten.

— **Uusi sanomalehtiyhtiö.** Fil. maist. Nuutti Wuoritsalo sekä herrat Onni Tuisku ja Eino Aspelin owat anoneet senaatin wahwistusta kustannusosakeyhtiö „Lehden" yhtiöjärjestykselle. Yhtiön kotipaikkana on Helsinki ja tarkotuksena sanomalehden julkaiseminen ja kustantaminen. Osakepääoma on 15,000 mk. jaettuna 150:een 100 markan suuruiseen osakkeeseen.

— **Asessorin wirkaa apteekkiasioita** warten lääkintähallituksessa owat eilen umpeen kuluneen hakuajan kuluessa hakeneet tohtori Werner Grenman Helsingistä, prowiisori, filos. maist. Onni Turpeinen Tampereelta ja apteekkari, filos. maist. Emil Sandroos Helsingistä.

Koulunuorisolle hinnan alennuksella annettawia aikapilettejä matkoja warten Suomessa koskewat määräykset.

Koulunuorisolle hinnan alennuksella annettawien aikapilettien suhteen matkoja warten Suomen sisäpuolella on rautatiehallitus nähnyt tarpeelliseksi antaa seuraawat määräykset. Kyseessä olewat piletit saa kirjoittaa korkeintaan 150 kilometrin matkalle koulupaikan ja oppilaan kotopaikan wälillä. Pilettejä ei anneta koko lukuwuodeksi, waan ainoastaan yhtä lukukautta warten kerrallaan ja on syyslukukautena (syys—joulukuu) woimassa olewista koulupileteistä suoritettawa puolet wuosipiletin hinnasta 50 prof. alennuksella sekä kewätlukukaudesta (tammi—toukokuu) yhtä paljon, siinä tapauksessa että wastaawa koulupiletti on lunastettu edellisen syyslukukauden ajaksi; oppilaan, joka ei ole lunastanut pilettiä edellisen syyslukukauden ajaksi, tulee suorittaa kewätlukukautena woimassa olewasta piletistä kuuden kuukauden aikapiletin hinta 50 prof. alennuksella. Alennetunhintaisia koulupilettejä annetaan oppilaille lyseoissa, kimnaaseissa, tyttökouluissa, ammattikouluissa (kuten teollisuus- sekä ylemmissä ja alemmissa käsityökouluissa), kansakouluissa sekä muissa wastinaisissa kouluissa ja oppilaitoksissa, jotta woidaan werrata yllämainittuihin, ja ainoastaan sellaisille oppilaille, jotka owat 12 wuotta, mutta lukukauden alkaessa eiwät wielä 18 wuotta täyttäneet. Alennusta eiwät nauti yliopistossa eikä teknillisessä korkeakoulussa opiskelewat, tieliopistojen, musiikki-, weisto-, talous-, rippi-, piirustus- eikä tanssikoulujen oppilaat eiwätkä myöskään kirjanpito-, woimistelu-, y. m. s. erityiskursseihin osaaottawat. Tullakseen osalliseksi nauttimaan alennusta aikapilettien hinnassa tulee oppilaan jättää asianomaisen koulunjohtajan tahi -johtajattaren antama kaawanmukainen todistus oppilaan iästä (syntymäwuosi, kuukausi ja päiwä) sekä siitä, että hän on oppilaitokseen oppilaaksi kirjoitettu, jota paitsi todistuksessa on mainittawa se paikkakunta, jossa oppilas lukukauden aikana asuu. Kutakin lukukautta warten waaditaan eri todistus. Paitsi nyt määrättyä todistusta tulee oppilaan jättää kaksi hywin tunnettawaa walokuwaa itsestään sekä kirjoittaa nimensä pilettiin, niinkuin aikapilettien ostajille on säädetty. Kaawoja waadittawiin koulutodistuksiin tulee asemain antaa asianomaisille koulujohtajille.

— **Maanwiljelyskoulut.** Lahden seudun maanwiljelyskoulun opettajaksi on maanwiljelyshallitus määrännyt agr. H. J. Schroderuksen.

— **Myönnettyjä telefonilupia.** Senaatti on puolestaan uudistanut Lempäälän telefooniosakeyhtiön telefoonimyönnytyksen sekä myöntänyt Kolkku osuuskaupalle r. l. y. m. luwan telefoonijohdon asettamiseen Ruoweden pitäjässä.

— **Waltionrautatiet.** Senaatti on myöntänyt Tyrwään asemapäällikölle A. S. S. Sawoniukselle wirkawapautta kuluwan wuoden loppuun asti.

— **Ei tarwita lupaa.** Porin siltaosakeyhtiö on senaatilta anonut lupaa n. s. siltapolettien myymiseen. Senaatti on kuitenkin selittänyt, että siltapoletit owat sellaisia lippuja, joita on pidettäwä kuitteina eikä siis niiden myymiseen mitään erityistä lupaa tarwita.

Finljandijan

XI numero on ilmestynyt. Leo Mechelin kirjoittaa „Wenäjän ministerineuwostosta ja Suomen rautateistä", nimimerkki W. J. taistelusta alkohoolia wastaan Suomessa ja „Puolueeton" „ihmeellisestä perustuslaista". Sitäpaitsi on wihossa eräs Johannes Linnankosken lastu, kirjallisuusluettelo, sanomalehtikatsaus ja kronikka.

Wirolaiswangitsemiset Helsingissä.

Eiliset pääkaupungin lehdet kertowat, että muuan sikäl. etsiwän osaston wirkailija Ernst Hedman, tässä lehdessä hiljattain olleiden, Helsingissä tapahtuneiden wirolaiswangitsemisia koskewain uutisten johdosta pidettyjen tutkinnuksien yhteydessä ilmenneiden seikkain wuoksi on pidätetty. Lähimpinä syinä hänen pidättämiseensä owat olleet erinäiset, wirassa tehdyt rikokset.

Kuulusteltuna edellämainittujen uutisten johdosta, on herra H. „Helsingin Sanomain" selostuksen mukaan kertonut seuraawaa:

Ylioppilas Ernst Hedman kertoi, että hän täältä oli matkustanut heinäk. 30 p. iltajunalla aikoen jatkaa matkaa weljensä luo Tornioon, mutta poikkesi Tampereelle, tawatakseen siellä erään koulutowerinsa. Seuraawana päiwänä oli Hedman kadulla tawannut Tamp. San. aputoimittajan, jonka kanssa oli Helsingin ajoilta tuttu. Parin illan jälkeen oli Hedman toimittajan kutsusta mennyt 11—12 wälillä tämän asuntoon, jossa t. heti oli alkanut tiedustella H:lta, jonka tiesi olleen etsiwän poliisin palweluksessa, syitä wirolaisten wangitsemisiin. T. oli arwellut, että heitä oli tahdottu wangita Wenäjällä mahdollisesti tekemäinsä rikosten wuoksi sekä että tekosyynä wangitsemisiin käytettiin pankkiryöstösuunnitelmaa. Hedman oli nimenomaan T:lle selittänyt, että syynä wangitsemisiin oli yksinomaan se, että heillä joko ei ollut passia tai ne oliwat wääriä sekä että wirolaiset täältä passitettiin kuwernöörin käsiteltäwiksi, muut wirolaisina paitsi kahta, joista toista kotipaikallaan epäiltiin warkaudesta sekä toista ryöstömurhasta. Luettuaan Tamp. Sanomista sitten siinä olleet „paljastukset", oli Hedman kowasti hämmästynyt. Lisäksi oli H. wain sanonut arwelunaan, että mahdollisesti Helsingissä ja ehkä muuallakin toimii osa wenäläistä suojelusosastoa sekä että eräs wenäläinen poliisiwirkamies Prjamuhin on sanotun suojelusosaston päällikkö, asettamatta P:ia kuitenkaan wirolaiswangitsemisten yhteyteen. Toimittajan tiedusteltua olisiko Kaitokangas mahdollisesti tähän suojelusosastoon kuuluwa, oli H. wastannut, että noin wuosi sitten Kaitokangas oli ollut Helsingissä sekä että hän mahdollisesti kuului suojelusosastoon. Waltakarista kieltää H. mitään maininneensa.

T:n tiedusteltua onko H:gissä muuta kuin Wiaporissa olewa santarmihallitus, oli Hedman maininnut, että löytyi sitäpaitsi rautatiesantarmisto jonka hallitus on myös H:gissä.

Uutisessa mainittiin, että suojelusosaston kanslia sijaitsee rautateiden santarmihallituksen kanslian yhteydessä; tämä on H:lle aiwan tuntematonta; samoin kohtaus Prjamuhinin ja erään wangitun wirolaisen wälillä etsiwässä osastossa, joten hän ei näitä tapauksia ole woinut T:lle kertoa. Samoin kieltää H. koskaan maininneensa T:lle siitä, että Prjamuhinin käskystä edelleenkin lähetetään siitä tietämättä lähetetään wenäläisiä pakolaisia Wenäjälle, mutta sanoi H. kyllä maininneensa, että rikollisia kyllä oli lähetetty Wenäjälle samoinkuin sieltä Suomeen ja oli H. teroittanut, että samaa menettelyä noudatetaan kaikkien maiden poliisilaitosten kesken.

Murhayrityksestä kenraali Seyniä wastaan ilmotti Hedman kertoneensa seuraawaa: Toimittaja näytti tietäwän, että kenraali Seynin jäljessä hänen ulkona liikkuessaan on kulkenut paitsi muuta 2 etsiwää poliisia ja kun H. myönsi näin olewan, rupesi t. laskemaan paljoko tuollainen wartioiminen maksaa, jota warten hän kysyi ja sai H:lta tietää, että etsiwät poliisit saawat palkkaa lähes 200 mk kuussa ja että ajurit woiwat yhen nopeasta ajosta ottaa hywinkin suuria maksuja. Sitäwastoin ei H. tehnyt sellaista laskelmaa, joka T. S:n mukaan päättyy yli 1,000 mkaan kuukaudessa, waan on sen t. itse jälkeenpäin laskenut. Kun t. samassa huomautti, että Seyn mahtaa kowin pelätä henkeään, niin Hedman tuli hänelle kertoneeksi, että kerran etsiwälle poliisille oli tullut ilmotus siitä, että joku mieshenkilö ousi epäilyttäwissä aikeissa usein käwelyt Seynin talon edustalla ja että ets. poliisi tämän johdosta toimittamissaan tutkimuksissa oli tullut siihen tulokseen kuin T. Sanomissa mainitaan. Mutta siinä kerrotusta kirjewaihdosta ei H. mitään sen lähemmin selittänyt, waan on t. sen itse asiasta arwannut, mikä ei ole ollut waikeatakaan.

Kun samoihin aikoihin maan sanomalehdissä oli julkaistu eräs salainen senaatin kirje, joka koskee „Woimaliittoa", otti t. tämänkin asian puheeksi kysyen, eikö sellainen ole saapunut myös Helsingin poliisilaitokseen. H. wastasi, että kirjelmä on annettu sekä H:gin että arwatenkin muidenkin poliisilaitosten tiedoksi, joten H. oli lukenut sen jo ainakin kuukautta ennen, kuin mitä se oli Framtidissa julaistuna. T:n kysymykseen, mihin toimenpiteisiin kirjelmän johdosta oli H:gissä ryhdytty, wastasi H. ettei tiennyt siitä mitään muuta kuin että asiaan kuuluwat alkuperäiset salaiset kirjeet oliwat walokuwina jälestäpäin ilmestyneet etsiw. osastoon. Kun t. oli H:lta samalla kysynyt tämän omaa mielipidettä näistä salaisista „woimakirjeistä" oli H. hänelle sanonut, ett'ei hän muuta ymmärrä, kuin että kirjeet owat prowokatsioonin tuotetta, kuten keikissa maan sanomalehdissäkin jo oli arweltu. Kuitenkaan ei H. wähimmälläkään tawalla antanut wihjauksia siitä, että kirjeet olisiwat Helsingissä toimiwan wenäläisen suojelusosaston kyhäämät.

Senjälkeen kuin edellä puheena olleet uutiset oliwat olleet julaistuina, oli H. halunnut tawata T. S:n t:aa moittiakseen häntä siitä, että hän wastoin lupaustaan oli uutiset tehnyt näistä tiedoista ja wielä senlisäksi wäärät. Kun T. S:n t. oli tiedustellut, missä suhteessa uutiset oliwat wäärät oli H. kieltäytynyt siitä sanomasta mitään, koska pelkäsi siten syntywän uuden joukon „hämmästyttäwiä paljastuksia". H. ilmotti nyt t:lle, että hänelle uutisten antamisesta tulisi koitumaan suuria ikäwyyksiä, mutta t. oli wastannut, että tietojen antaja pidetään salassa.

*

Edellisen johdosta on meidän ilmoitettawa, ettei meillä ole woinut olla mitään epäilyksiä herra Hedmanin suhteen, koskapa hän sinä aikana, jolloin mainitut uutiset lehdessämme julaistiin, kelpasi Helsingin poliisilaitoksen palwelukseen, eikä ollut silloin wielä mitään tietoa siitä, että häntä olisi jostakin rikoksista syytetty.

Herra Hedman näyttää wäittäneen, ettei hän olisi kertonut tietojansa julaistawiksi. Näin ei kuitenkaan ole asian laita, mistä on todistuksena m. m. se, että herra H. kirjoitti toimitusta warten ennen mainitun Prjamuhinin nimen sekä suomeksi, että wenäjäksi.

Wielä näkyy herra H. koettawan uskotella, että hänen antamiansa tietoja olisi wääristelty ja lisäilty. Tämäkään ei pidä paikkaansa, mikä käy selwille seuraawasta, herra H:n antamasta todistuksesta:

„Täten tunnustan Herra Anton Sinikalliolle kertoneeni Tampereen Sanomissa hiljattain olleet erinäiset paljastukset, koskewat Helsingin poliisia y. m.

Helsinki, 9/8 1909

Ernst Hedman."

Mitä siihen tulee, ettemme aikaisemmin ole ilmoittaneet, kuka lehdessämme julaistujen tietojen antaja on ollut, johtuu se wain siitä yksinkertaisesta syystä, ettei meidän, yhtäwähän, kuin muidenkaan sanomalehtien tapana ole ilmoittaa kirjoittajain, tai uutisten antajain nimiä.

— **Tampereen rautatienaseman asemapäälliköksi** on senaatti nimittänyt Nyttylän asemapäällikön K. G. R. Montellin.

Tampereen ratapihan järjestelykysymys.

Siltako, wai tunneli?

Eilen oli täällä ko'olla sekä rautatiehallituksen, että Tampereen kaupungin rahatoimikamarin edustajia insinööri Gleimin kanssa neuwottelemassa kulkuyhteyden järjestämisestä rautatien kahden puolen.

Mitään warsinaista päätöstä ei wielä woitu tehdä, koska ei mitään walmiita ehdotuksiakaan ollut olemassa. Insinööri Gleim tulee kuitenkin kohdakkoin asiasta laatimaan kaksi seikkaperäistä suunnitelmaa, joista toisen mukaan liikettä tullaan wälittämään siltaa pitkin, toisen mukaan taas rautatieraiteiden alatse kulkewan tunnelin läpi.

Kokouksessa edusti rautatiehallitusta ratainsinöörit O. Sundberg ja A. Grunér sekä w. t. liikennetarkastaja R. Pippingskjöld. Rahatoimikamaria edustiwat pankinjohtaja A. Tammelander, insinöörit E. Graeffe, K. J. Karlsson, K. Waaramäki ja arkkitehti B. Federley.

Eräs sähkölaitoksen turbineista wialla

Kun on hawaittu, että muuan 600 hewoswoimainen turbiini, jonka täkäl. Pellawatehtaan konepaja noin 4 wuotta sitten hankki kaupungin sähkölaitokselle, on eräästä rattaasta saanut kaikki siiwet ja eräästä toisesta pyörästä wähemmän osan siipiä wialle, tarkasti sähkölaitoksen hallintokunta hiljattain mainitun turbiinin yhdessä laitoksen teknillisen johtajan, insin. W. Strahoffin kanssa. Tarkastuksessa huomattiin, että siipien wäliin oli puristunut puukappaleita, joita tulwaweden aikana oli päässyt wesiruuhen suussa olewan häkin yli. Waurio huomattiin wasta näinä päiwinä syystä, että turbiini on pitemmän ajan ollut käyttämättä. Silmämääräisessä tarkastuksessa hawaittiin wian syntyneen juuri ylempänä mainitusta syystä, joten sitä ei woi lukea hankkijan syyksi. Kun kaupunki ei turbiinia wielä lopullisesti ole ottanut wastaan, on kysymyksen selwittely jätetty kahdelle asiantuntijalle, insinööreille Aug. Huikarinen ja L. E. Kjäldman. Sähkölaitoksen käytössä ei kuitenkaan synny seisausta, koska warasiipiä on olemassa. — T. R.

— **Sähkölaitokselle uusi wesiruuhi.** Rahatoimikamarissa on pantu wireille kysymys uuden wesiruuhen rakentamisesta sähkölaitokselle, koska nykyinen ruuhi jo on käynyt melkoisen puutteelliseksi.

— **Polwianderin kawalluksia tutkimaan** oli tänne saapunut muuan helsinkiläinen poliisimies. Kertojamme käwi häntä tapaamassa, mutta kieltäytyi mies mitään tietoja antamasta, wäittipä, ettei hän edes moisista tutkimuksista mitään tiedäkkään.

— **Tampereen käsityö ja taideteollisuuskoulun** 3 kuukautta kestäwä syysoppijakso alkaa 15 p. syysk. Tarkoituksena on uusimpia käsityön opetustapoja noudattaen walmistaa käsityön opettajia ja opettajattaria.

Työohjelmaan opettajatar-osastolla kuuluu m. m. liinawaateompelu, kudonta, taideompelu (applikatsiooni y. m.), leninkiompelu ja erilaisten waatemallien piirustaminen ja leikkaaminen, sekä useamman laatuisten koristemallien suunnittelu ja wärittäminen.

Opettajaosastolla: Sahaus, weistos ja liitosharjoitelmia, huonekalustojen piirustuksia ja tekemistä piirustusten mukaan, puun päällystämistä jaloimmilla puulajeilla (faneerausta), peltitöitä, sawi- ja kipsinwalua.

Yhteisiä aineita molemmilla osastoilla: sielutiede, kaswatus- ja opetusoppi sekä opetusharjoituksia opettajiksi aikowille, maalausta öljywäreillä pahwille, kankaalle, weralle ja silkille sekä käsitöiden koristamista öljywäreillä.

Käsityöaineet annetaan koululta 75 markalla muuten on koulu maksuton. Tekemänsä työt saa jokainen oppilas itselleen. Hakemukset owat lähetettäwät osoitteella: Ludwig Roine, Tampere.

— **Reaalilyseossa** tutkitaan uusia oppilaita 1:seen luokkaan klo 8:sta ap. ja 1:sen luokan ehtolaisia ensi tiistaina. Tutkinnot muihin luokkiin seuraawana päiwänä.

— **„Roinilan talossa"** — se on tämän illan wetowoima Raittiustalolle, jossa klo puoli 8 alkaa Aamuruskon komia iltama. Käykäähän iloihin joukolla, pääsyliput kun maksawat wain — 35 penniä. Terwetuloa!

— **Ilmoitusliitteenä** lähetetään tämän päiwäisen lehtemme mukana Näsijärwen wesistön warsilla asuwille tilaajille tiedonanto höyryl. „Tarjanteen" ja „Innon" muutetuista kulkuwuoroista. Syyskuun ensi päiwästä lähtee „Tarjanne" Tampereelta tiistaisin, torstaisin ja lauwantaisin klo 9 aamulla Wirroille. Seuraawina päiwinä lähtee laiwa Wirtain kirkolta klo 3,30 aamulla. Torstaina jatketaan matkaa Tulijoelle saakka, josta laiwa lähtee takaisin perjantaina klo 2 aamulla.

— **Pälkäneen ja Sahalahden piirin nimismiehen wirkaa owat** eilen umpeen kuluneen hakuajan kuluessa hakeneet Marttilan piirin nimis-

SAAPUNUT suuri valikoima kaikenlaisia
Silmälasia ja Lämpömittaria
286 Kultasepänliike M. V. TUOMELA (omist. K. Halme.)
Tampere. Hämeenkatu 12. Puhel. 547.

Leo Tolstojn selostus Gusewin karkoituksesta.

Äsken on wenäläisissä sanomalehdissä kierrellyt uutinen Leo Tolstojn kirjurin, Gusewin, karkoituksesta. Tämän johdosta on suuri kirjailija lähettänyt Russkoje Wedomostille seuraawan selostuksen:

„Eilen klo 10 illalla saapui talomme eteen muutamia wirkapukuihin puettuja henkilöitä ja waatiwat luokseen minun apulaistani Nikolai Gusewia.

Gusew meni alas näitten puheille ja palattuaan ilmoitti meille, että wieraat oliwat poliisiwirkamiehiä, jotka oliwat saapuneet wiedäkseen hänet heti Krapiwin wankilaan, josta hänet lähetetään Perman lääniin, Tsherdinin kihlakuntaan.

Tämä tieto oli niin perin odottamaton, että minä, ymmärtääkseni mistä oli kysymys, menin alas saapuneitten luoksi ja pyysin heitä selwittämään tämän waatimuksen syyt.

Yksi heistä, wastaukseksi minun kysymykseeni, weti taskustaan pienen paperin ja juhlallisesti luki paperissa olewan sisäasiain ministerin päätöksen, että hänelle hoidettawaksi uskotun Wenäjän kansan onnen ja menestyksen tähden, 384:nnen ja wielä jonkun muun pykälän mukaan (waikka tuntuu siltä, että tehdäkseen, mitä he tekiwät, ei tarwitse wedota minkäänlaisiin pykäliin), N. Gusew wallankumouksellisten julkaisujen lewittämisestä on wangittawa ja lähetettäwä, jonkun sisäasiain ministerille tunnetun harkinnan mukaan, Perman lääniin, Tsherdinin kihlakuntaan, saman harkinnan mukaan, kahdeksi wuodeksi.

Katsoen, tämän paperin sisällön kuultuani, pitemmät keskustelut tarpeettomiksi, menin sisään sanoakseni jäähywäiset Gusewille ja ottaakseni häneltä wastaan työt, joilla hän auttoi minua. Täällä tapasin kaikki omaiset ja wieraat liikutettuna siitä onnettomuudesta, joka niin äkkiä oli kohdannut kaikkien rakastamaa ja kunnioittamaa Nikolaj Gusewia.

Yksin hän, joka oli tämän surun esineenä, Nikolai Gusew, oli iloinen ja rauhallinen. Hänelle ominaisella hywyydellä ja huolenpidolla muista, eikä itsestään, laittoi hän nopeasti järjestykseen työni, sillä walmistuakseen matkaan oli hänelle annettu aikaa wain puoli tuntia.

Kaikki olemme kuulleet ja lukeneet tuhansista ja tuhansista tällaisista käskyistä ja niitten toimeenpanoista. Mutta kun ne kohtaawat meille läheisiä henkilöitä ja wielä läsnäollessamme, on niitten waikutus hämmästyttäwä. Sen wuoksi juuri se, mikä tapahtui Gusewille eritoten hämmästytti minua, minua hämmästytti se, että tällainen julma toimenpide ei laisinkaan ollut sopusoinnussa Gusewin persoonan kanssa, hämmästytti esiintuodun syytöksen silminnähtäwä wäärys ja ennen kaikkea tämän toimenpiteen tarkoituksettomuus Gusewiin ja wielä enemmän itseeni nähden, jota wastaan itse asiassa tämä toimenpide oli suunnattu.

On käsittämätöntä, että odottamatta, yöllä, wangitaan ihminen, heti paikalla kuljetetaan pois ja heitetään wankilaan (kaikki hywin tietäwät, millaista nykyään on Wenäjän täyteen ahdetuissa wankiloissa). Tämän jälkeen hän kuljetetaan kiwäärillä warustetun wahdin wartioimana 2,000 wirstaa erämaahan, josta lähin kaupunki on 400 wirstan päässä. Tällainen toimenpide oli etenkin Gusewiin nähden käsittämätön.

Oli katsomisen arwoista miten saattoiwat Gusewia kaikki meidän omaisemme ja tuttawat, jotka oliwat kokoontuneet sinä iltana luokseni ja jotka tunsiwat Gusewin. Kaikki täysikaswuiset, lapset, palwelijat tunsiwat saman kunnioituksen ja rakkauden tunnetta tätä miestä kohtaan ja wähemmän tahi enemmän hillittyä suuttumusta niitä kohtaan, jotka oliwat syypäät siihen, mitä heille tapahtui.

Ottaessani jäähywäiset Gusewilta minä purskahdin itkuun, mutta en säälin tunteesta häntä kohtaan. Sääliä en häntä woinut, sentähden, että tiesin hänen eläwän tuota henkistä elämää, jota estää ulkonaisten tapahtumien riistämästä ihmiseltä hänen sisäistä onneaan, waan minä itkin liikutuksesta, nähdessäni lujuuden, millä hän kohtasi sen, mitä oli hänelle tapahtunut.

Ja tämä henkilö, — hywä, hellä oikeudentuntoinen, kaiken sorron wihollinen, joka tahtoo palwella kaikkia, waatimatta mitään itselleen, — tämä henkilö wangitaan yöllä, suletaan lawantautiseen wankilaan ja lähetetään paikkaan, jonka lähettäjät tuntewat wain sen wuoksi, että he pitäwät sitä kaikkein ikäwimpänä.

Wielä hämmästyttäwämpi on syy, jonka wuoksi Gusew wangittiin. Häntä syytettiin wallankumouksellisen kirjallisuuden lewittämisestä. Mutta Gusew, niinä kahtena wuotena, jotka hän on ollut luonani ei ainoastaan ollut lewittämättä wallankumouksellista kirjallisuutta, waan yleensä kielsi kaiken sellaisen kirjallisuuden, eikä sitä liioin pitänyt luonaan. Jos hän, tawattaan pyyntöni, lähetti postissa tahi jakoi joitakin kirjoja, niin eiwät ne olleet wallankumouksellisia, waan minun kirjojani. Minun kirjani woiwat tuntua ihmisistä huonoilta ja epämiellyttäwiltä, mutta niitä ei missään tapauksessa woida kutsua wallankumouksellisiksi, sentähden, että niissä aiwan selwästi kielletään koko wallankumouksellinen toiminta, jonka wuoksi näitä kirjoja tuomitsewat ja naurawat kaikki wallankumoukselliset järjestöt. Siten on Gusewia wastaan tehty syytös wallankumouksellisen kirjallisuuden lewittämisestä wäärä ja kaikkea perustaa wailla.

Gusewin karkoituksen järjettömyydestä itseensä nähden, jos häntä pidetään waarallisena henkilönä, on jo häpeä puhuakin, sillä on selwää ettei wahingollinen ihminen tule wähemmän wahingolliseksi Tsherdinin kihlakunnassa, jossa ei kukaan woi seurata hänen toimintaansa, kuin Wenäjän keskustassa, jossa kaikki saattawat pitää häntä silmällä.

Päinwastoin tuntui siltä, että ihmiset, jotka owat toimestaan temmatut pois ja joilta on riistetty työansio, tarkoituksestaan kiukustuneina yhteen samallaisten kiukustuneitten tarkoitettujen kanssa tulewat monta wertaa waarallisemmiksi kuin he olisiwat ollessaan paikoillaan. Muta tätä ei kukaan ajattele. Niin on säädetty ja se pannaan toimeen, onko se oikein tahi wäärin, hyödyllistä tahi wahingollista, sekä niitä kohtaan joihin nämä säädökset sowitetaan, että myös yhteiskuntaa kohtaan, sitä ei kukaan ajattele.

„Niin on säädetty ja niin teemme. Jos erehdymme, mitä sille woimme. Meillä on niin paljon tehtäwää. Erehdymme, mitä tehdä, ikäwä juttu".

Äiti, waimo tapettiin murheisiin, wuosia pidettiin wankeudessa, tehtiin hulluksi, toisinaan mestattiin ihminen, turmeltiin, murrettiin sielu, — „no, mitä tehdä, erehdymme". Ikäänkuin olisi astuttu jalalle ja pyydettäisiin anteeksi: olkaa hywä, se tapahtui wahingossa.

Se on mitä kauheinta . . .

Samallaista järjettömyyttä ja julmuutta on nyt saanut Gusew osakseen.

Tämän toimenpiteen järjettömyys minun suhteeni on wielä hämmästyttäwämpi. Nähtäwästi on koko asia siinä, että kaikkien wahingollisten ainesten joukossa, jotka täytyy tukahuttaa on muun muassa myöskin Tolstoj, hulluine saarnoineen, jostakin keksimästään kristillisyydestä ja järjettömästä wastustuksen kieltämisestä. Koko tällä lörpötyksellä ei tietenkään ole mitään wakawampaa merkitystä, mutta se waiwaa ihmisiä saarnallaan siitä, kuin on sanottu: älä tapa ja monellaisilla muilla mietinnöillä siitä, että maaomaisuus on laiton j. n. e. Sen tähden on wälttämätöntä, että se keskeytetään. Kaikkien oiwallisin keino olisi, tuomita Tolstoj yksinkertaisesti niiden pykälien mukaan, joita me nykyään seuraamme, heittää hänet wankeuteen wiideksi wuodeksi, siellä hän kuolisi ja lakkaisi meitä häiritsemästä. Se tietenkin olisi kaikkein mukawin keino, mutta ulkomailla, jossa ei tunneta niin hywin hänen oppinsa tyhjyyttä kuin me sen tunnemme, annetaan hänelle jonkinlaista merkitystä ja lähettää hänet kuten Gusewin Krapiwin wankilaan olisi wähän sopimatonta. Sen wuoksi ainoa, mitä woimme tehdä ja, mitä tulemme ahkerasti ja horjumattomasti tekemään se on — että wahingoittaa ja saattaa turmiota kaikille hänen läheisilleen henkilöille. Siten wihdoin saamme hänet waikenemaan.

Näin täytyy ihmisten ajatella, jotka owat Tshertkowin ja Gusewin karkoittaneet, sillä Tshertkowin ja Gusewin karkoitusten tarkoitus ei saattanut olla Tshertkowin aikaan saaman paheen wiemistä Tulan kuwernementista Moskowan kuwernementtiin ja samaten Gusewin paheen wiemistä Krapiwin kihlakuntaan; tarkoitus saattoi olla ja oli wain yksi: wähentää tahi kokonaan häwittää Tolstoin aikaansaamaa pahaa.

Tässä on kaikkein enemmän hämmästystä herättäwää minua wastaan käytettyjen keinojen järjettömyys. Järjettömiä owat nämä keinot ensinnäkin sen wuoksi, että mitä ihmiset ajattelewatkin minun aatteistani, pidän minä itse niitä totisina, tarpeellisina, ja katson elämäni tarkoituksen olewan yksinomaan siinä, että lausun niitä julki ja sen wuoksi kuten jo ilmoitin minä, niin kauan kuin olen elossa, tulen niitä lewittämään ja Tshertkowin ja Gusewin riistäminen minun luotani ei mitenkään woi muuttaa tätä minun toimintaani. Niin kuin Gusewin kautta (josta häntä on syytetty) lähetin kirjojani niille, jotka niitä tahtoiwat, samaten wastakin muitten henkilöitten awulla annan ja lähetän niitä. On kymmenittäin henkilöitä, jotka tässä tarjoowat minulle palweluksiaan ja jos nämätkin lähetetään Tsherdiniin tahi muualle, annan ja lähetän niitä silloin itse niille, jotka ilmoittawat tahtowansa niitä omistaa. Olla niitä antamatta ja lähettämättä niille, jotka niitä tahtowat, en woi yhtä wähän kuin woin olla ilmoittamatta, jos minulta kysytään, mitä minä tiedän.

Järjettömiä owat nämä toimenpiteet wielä sen wuoksi, että on mahdollista wapautua pommeista ja niitten heittäjistä siten, että pistää ne wankilaan tahi tappaa ne, mutta aatteitten kanssa tätä ei saata tehdä. Wäkiwalta, jota tehdään aatteita ja niitten kannattajia wastaan ei näitä heikonna päin wastoin wahwistaa.

Sentähden, mikä onkin minun selostukseni päätarkoitus, minä taasen pyytäisin niitä henkilöitä, jotka wihaawat minun aatteitani ja toimintaani, että, elleiwät he mitenkään woi olla rauhallisia ja ehdottomasti tahtowat käyttää wäkiwaltaisia keinoja, niin älkööt niitä mitenkään käyttäkö ystäwiäni, waan minua itseäni kohtaan — joka olen ainoa syyllinen näitten, heidän mielestään wahingollisten, aatteitten lewiämiseen.

Kaiken tämän olen sanonut pitäen silmällä sitä, mikä koskee Gusewia ja itseäni. Kuitenkin asialla, joka saattoi minut tekemään tämän selostuksen, on wielä paljon tärkeämpi merkitys. Se ei koske minua, eikä Gusewia, waan sitä henkistä tilaa, jossa owat ihmiset, jotka ryhtywät sellaisiin toimenpiteisiin kuin nyt Gusewin suhteen.

Kaikki tunnemme sen, mitä on toimitettu Wenäjällä wiime wuosina ja yhä toimitetaan. Kaikesta tästä on jo kauheata puhuakin. Sääli on kiduteituja ja yhä kidutettawia ihmisiä, kiihoitettuja wankiloissa ja karkoituksissa, jotka katkeroituneina ja wihaten kuolewat hirsipuissa, mutta ei liioin woi olla säälimättä niitä onnettomia, jotka tekewät tällaisia tekoja ja mitä pahin — määrääwät niitä tehtäwiksi.

Waikka kuinka nämät ihmiset koettaisiwat wakuuttaa itselleen, että mitä he tekewät, on yhteisen hywän wuoksi, waikka kuinka heitä kiittäisiwät samallaiset ihmiset kuin he itsekin owat ja waikka he kaikin woimin koettaisiwat pimittää itseään monellaisilla töillä ja iloilla owat he — ihmisiä ja suurimmaksi osaksi hywiä. He tuntewat sydämensä sywyydessä, että he tekewät pahasti, että he tehden moisia töitä turmelewat sen, mikä on kalleinta maailmassa, — omat sielunsa, — he sulkewat itseltään elämän todellisten ja parhaimpien riemujen owen.

Näille ihmisille minun tekisi mieli sanoa, sen tapauksen johdosta joka on sekä Gusewille että minulle mitätön: Ajatelkaa itseänne ja omaa elämäänne, ajatelkaa sitä, mihin tuhlaatte Jumalan antamat henkenne woimat. Katsokaa sydämeenne, sääliikää itseänne".

Leo Tolstoj.

19 elok. w. 1909.

J. Tirkkonen,
Kangasosasto
Perust. 1869. Tampere. Puh. 608.

Saapunut UUSI LÄHETYS
Paperilyhtyjä ja vauloja.
P. D. Korsetteja
Miesten PUKUKANKAITA,
aistikas valikoima.
Ainoastaan kelpolaatuja :-: Täydellisesti hintojensa arvoisia.

Kirjanpito-opisto
Satamakatu 3.
Kaksinkertaisia italialaisia ja amerikalaisia kirjanpito kursseja annetaan perusteellisesti, uusimpien järjestelmien mukaan, kauppaliikettä, osakeyhtiöitä, tehdas — pankki — y. m. aloja varten. Kirjanpito-opetuksen yhteydessä opetetaan konttoritöitä. Kurssit alkavat syyskuun 1 päivänä.
5083 Herman Päiviö.

mies A. F. Mielonen, how. oik. ausk. Wieno Toiwonen Tampereelta, Jokioisten piirin nimismies F. Salenius, lääninkanslisti Herman Raassina Hämeenlinnasta, ent. nimismies P. Martikainen, lääninkanslisti J. Ikonen Kuopiosta ja senaatin ylim. kopisti Eino Paawola.

— **Werhon maanwiljelyskoulun** on hywäksytty seuraawat nuorukaiset: E. Jussila Pihlajawedeltä, J. Kimari Petäjäwedeltä, W. Lammi Nauwosta, V. Mattila Kangasalta, J. Numminen Urjalasta, J. Nurminen Sahalahdelta, J. Pitkänen Tuusniemestä, N. Ritari Urjalasta, E. Salminen Hattulasta, K. Salonen Laukeesta, O. Tomma Tyrwäältä, E. Wilkki Lammilta, W. Salminen Lohjalta.

Pikku uutisia.

— Minne huomenna lähdet? — Tule mukana elokuun iltaman kisoihin, jotka nuorisoseuramme panee toimeen Padustaipaleen kansakoululla.

Jo on meitä suuri nuorisojoukko walmiina matkaamaan „Teisko"-laiwalla huomenna klo 8 ap. Ellet siinä ennätä, pääset klo 10:n „Terwalahdella". Tuntisen laiwamatkan jälkeen on „kolmen wartin matka" ilopaikalle.

Lystiä pidämme — se on kuin naulattu ja warma! Tuo towerisi kerallasi!

Keinulauta.

— Kuwernööri Iwar Gordie on palannut puolen toista kuukautta kestäneeltä ulkomaamatkalta ja ryhtyi eilen wirkatehtäwiään hoitamaan.

— Mitä ihmiskunnalta menee hukkaan? Kirjankustantajien kewasydämisyyden takia todella paljon! Näinä päiwinä on eräästä kustannusliikkeestä palautettu käsikirjoitus teokseen, jonka nimilehti, tarkasti kopioituna, oli näin kuuluwa:

„Theolooginen tiede
nimeltä
Oikeuden ja totuuden Tiplomaati
ohjelma on
Talous yhteiskunta ja Waltioa poliittinen
Kirjoittanut ja painoon toimittanut A. Pennilä Theologi."

Teoksen sisältönä owat seuraawat luwut:
„Jumaluuden ja lain peruste sekä jumalan kiertäjät.
Kansainwälinen juutalaiskysymys.
Korpilain aikakausi se on seurausten näytäntö.
Seitsemännen wuosituhannen aika.
Wiimeinen tuomio ja ijäisyys.
Ijankaikkisen elämän waalikelpoisuus." — Tekijä, jolle nähtäwästi uskonnollinen mietiskely on noussut päähän, asuu jossakin Wiipurin esikaupungissa. — Työm.

— Humpuukia. Mercator-lehden wiime numerossa on julaistuna seuraawa kirjoitus:

Sanomalehdistössä on touko- ja kesäkuun aikana osittain uutisina ja osittain ilmoituksina ollut tietoja siitä, että useat enimmäkseen pienemmät suomalaiset tehtaat ja käsityöläiset kansainwälisissä näyttelyissä Lontoossa ja Parisissa tänä wuonna owat saaneet korkeimmat palkinnot „kultamitalin" ja „grand prixin". Kun ei mitään tietoa sanomalehdissä ole ollut sellaisista näyttelyistä ja kun kaikki näytteillepanijat miten wähäpätöisiä lienewätkään olleet, owat saaneet korkeimman tunnustuksen, on tietenkin sellaisten tietojen täytynyt herättää suurta huomiota ja samalla osittain epäilystä. Sen wuoksi on käännytty erään saksalaisen aikakauskirjan puoleen kysymyksellä näiden näyttelyjen laadusta, „Ständige Ausstellungskomission für die Deutsche Industrie" on tämän johdosta lähettänyt seuraawan wastauksen:

Lontoossa on Royal Agricultural Hallissa tämän wuoden toukokuussa pidetty eräs näyttely „Exposition Internationale Sport-Industrie-Commerce", jota myöskin on kutsuttu „International Sports Exhibition". Erään herra Henri von Westerborgin tämän näyttelyn yhteyteen järjestämän ulkomaalaisten osaston myöntämille palkinnoille ei woi antaa minkäänlaista todellista arwoa.

Parisissa on huhti- ja toukokuussa Palais d'Orleansissa pidetty n. s. Exposition internationale", jota myöskin on nimitetty „Exposition du Progrés Nationaliksi". Tämän näyttelyn ulkomaalaisosasto, josta jo huhtikuun 1 pnä erikoisesti olemme waroittaneet, on aiwan täydellinen keinotteluyritys.

Lopuksi lausuu nimim. O. E., joka on lähettänyt nämä tiedot Mercator-lehdelle: Meidän ajatuksemme mukaan on tällaisten keinojen käyttämistä kilpailussa pidettäwä hyljättäwänä, ja kun tietääksemme nyt ensi kerran on sellaista tapahtunut Suomessa, on heti syytä ilmaista sellaisen yrityksen oikea laatu.

— Ruotsin suurlakon waikutuksia. Uusikaupunki ei ole woinut ajoissa saada uuteen sähköwalaistukseensa tarwittawaa, Ruotsista tilattua Dieselmoottoria, waan on pakko ottaa wielä tänä syksynä käytäntöön wanhat katulyhdyt öljylamppuineen. — Uud. S.

— Reinu ja Akseli eli Pälkäneen pappojen riitajuttu. Reinu wäitti, että Akselin hewonen oli pitkät ajat sotkenut hänen wiljamaataan. Kerran kun Reinu talutti Akselin hewosta taas wainiosta maantielle, meni Akseli, niinkuin kerrottu on, ja tiuskasi: „Jos et lakkaa taluttelemasta mun hewostani sinä h:n loppakorwa, niin — — —" Se oli wettä myllylle. Haasteen käräjille sai Akseli loukkauksesta ja niin mentiin lakitupaan. Mutta siellä se ääni muuttuikin kelloon. Akseli wakuutti sanoneensa: „Jos et lakkaa taluttelemasta mun hewostani, sitä h:tin loppakorwaa, niin — — —" Ja ei siinä mikään auttanut. Todistajat eiwät muistaneet niin tarkoin sanamuotoa ja sillä hywällä se lykättiin myttyyn koko Pälkäneen miesten käräjäjuttu.

— Kahwilassa. Wieras: — Minä olen unohtanut rahakukkaroni kotiin. Saanko jäädä huomiseen welkaa tämän kahwikupin hinnan?

Isäntä: — Aiwan kernaasti.

Wieras: — Mutta entäpä minä kuolen yöllä?

Isäntä: — Oh, niin mitättömästä asiasta me emme wälitä.

Muualta kotimaasta.

Kaksoisitsemurha Kööpenhaminassa.

Helsinkiin saapuneen sähkösanoman mukaan tawattiin eilen aamulla huoneessaan Natsionalhotellissa Kööpenhaminassa toimittaja Öström rouwineen kuolleena ohimot ammuttuina ja rewolwerit käsissä. Waimoja oli hotellin päiwäkirjaan merkinnyt nimekseen toimittaja Öström Wiborgs Nyheter lehdestä.

Karl Öström oli 21 wuotias kotoisin Pietarista, missä hänen wanhempansa wielä eläwät. Hän oli käynyt ensin koulua Pietarissa, ja muuttanut sitten Helsinkiin ruotsalaiseen realilyseoon, josta hän erosi kuitenkin käymättä sitä läpi. Sen jälkeen on hän toiminut Wib. Nyheterin toimituksessa. Se nainen, joka herra Öströmillä oli mukanaan oli luutnantin rouwa Ingrid Prjamoff, kotoisin Helsingistä. Hän oli saanut kaswatuksensa Pietarissa, missä hän oli ollut ennemmin toimittaja Öströmin koulutowerina. Rouwa Prjamoff oli mennyt naimisiin jo nuorena, mutta jättänyt pian miehensä ja elättänyt itseään ominneuwoin palwellen m. m. „Katarina" rawintolassa Wiipurissa, missä oli uudistanut ystäwyytensä entisen koulutowerinsa kanssa. Toimittaja Öström oli, ennenkuin hän matkusti heinäkuun lopussa tawannut erään ystäwänsä, jolle hän oli ilmoittanut, ehdolla että tämä säilyttäisi hänen salaisuutensa aikowansa kuolla yhdessä rouwa Prjamoffin kanssa, niin kauwan kuin hän wielä oli nuori ja onnellinen. Herra Öström oli ystäwänsä läsnäollessa pannut kolme sinetillä warustettua kirjettä pöytälaatikkoon, jonka hän oli lukinnut ja antanut awaimet mainitulle ystäwälleen. Tämä ei ollut tahtonut kysyä mitä kirjeet sisälsiwät, waan arweli, että ne oliwat osotetut herra Öströmin sukulaisille.

Kysyttyjä
Suomen karttoja
on meiltä taas joku määrä saatavissa á 1: 25 -
Tamp. Sanomain konttori.

Murhapoltto Lammin waiwaistalolla.

T. k. 26 päiwänä kello 3 aikaan aamulla huomattiin tulen päässeen walloilleen Lammin waiwaistalon ulkohuonerakennuksessa, joka tuota pikaa paloi poroksi. Tulen oli sytyttänyt eräs heikkomielinen nainen, joka oli päässyt karkuun waiwaistalolta. Hän aikoi ensin polttaa päärakennuksen, mutta kun tuumansa ei onnistunut sytytti hän ulkohuonerakennuksen, johon kuului aitta, halkowaja y. m. Wahingot owat melkoiset. Poliisi on wanginnut naisen.

Palaneitten rakennusten wakuutussummaa ei tiedetä.

— **Suuri lahjoitus Turun Urheilunystäwille.** Turun Urheilunystäwät owat saaneet eräältä henkilöltä, joka haluaa pysyä tuntemattomana, wastaanottaa 10,000 mk. Lahjoittaja toiwoo, että Urheilupuisto muodostettaisiin kansanpuistoksi esim. Kööpenhaminan Tiwolin malliin ja että puistoon aluksi hankittaisiin karuselli, sekä että lahjoitussummasta ja karusellista kertywistä tuloista pidetään eri tiliä ja että sikäli kuin warat salliwat, uusia samantapaisia laitoksia hankittaisiin puistoon.

— **Muinaislöytö.** Rauman wanhan apteekin talo on kaupungin wanhimpia. Wanhoissa kirkonkirjoissa siitä mainitaan ja on talon nimi ollut alkuaan „Östen", josta se myöhemmin on lyhentynyt muotoon „Östi", mutta wäännetty sittemmin „Öysti". Kauan on siinä ollut apteekkikin sijoitettuna, kunnes se muutamia wuosia sitten muutettiin uuteen paikkaan. Rauman apteekki on perustettu w. 1780. Oliko se alusta alkaen sijoitettuna wanhaan apteekkitaloon tai milloinka se siihen sijoitettiin, ei ole tunnettua.

Nyttemmin kun taloa on jälleen ruwettu perinpohjin korjaamaan, löydettiin eräältä seinältä monin kertaisten päällekkäin pantujen seinäpaperien alta hywin säilyneet, wanhat renesanssityyliset seinämatot asetettuina koristeltu puoli seinää wasten. Matot owat nähtäwästi Suomessa öljywärillä maalatut ja owat niiden koristelukuwiot hywin säilyneet. Näitä mainitun ajan „tapetteja" on hywin harwoissa paikoin säilynyt. Tässä on waan tuo sattuma, että ne wanhentuneina käännettiin nurinpuolin, säästänyt maalaukset hywin ajan hampaalta. Matot on apteekkari Hj. Hällfors lahjoittanut Rauman museolle. — R. L.

— **Uutta Terijoen pelihelwettijuttuun.** „Now. Russ." kertoo, että Terijoella tuonnottain suljetun pelihelwetin pidosta 1,000 mkn sakkoon tuomittu Muratandow on walituksessaan paljastanut pelihelwetin warsinaiset pitäjät. Nämä owat eräs wenäläinen Wedennikow ja Wiipurin entinen poliisimestarin apulainen, kapt. Loenbom. Koko pelihelwetin toimeenpano kuului Loenbomille, joka oli wakuuttanut Wedennikowille ja tämän towerille Kleinmanille, että hänen osallisuutensa kautta on pelihelwetti Terijoella täydellisesti turwattu ja saa toimia esteettömästi, koska, sanoo Muratandow walituksessaan, hän, Loenbom, on mitä parhaimmissa wäleissä Wiipurin läänin kuwernöörin kanssa. Loenbomin kehoituksesta wuokrasikin Muratandow huwilan pelihelwettiä warten. Kun Muratandow ei tuomion jälkeen saanut Loenbomia eikä Wedennikowia maksamaan sakkoa eikä häntä haluttanut istumaan sakon asemasta 90 päiwäksi wankilaan, paljasti hän oikeat henkilöt ja wiittaa walituksessaan useihin todistajiin.

Mainittu lehti kertoo lisäksi, että Loenbomia wastaan nostetaan kanne siitä, että hän on omanwoitonpyynnön tähden käyttänyt wäärin kuwernöörin nimeä, kun tämä muka oli luwannut hänelle suojelusta, waikka kuwernööri itse asiassa on wainonnut puheenalaista pelihelwettiä.

Urheilua.

Uimapromotsionissa

huomenna kello 12 wihitään 14 naismaisteria ja 16 kandidaattia, sekä 16 miesmaisteria ja 26 kandidaattia. Miesmaistereista on neljä Nokian uimakoulusta ja yksi, herra K. Törnroth Schuwalowan uimakoulusta lähellä Pietaria.

Promotsionin yhteydessä annettawassa uimanäytöksessä on ohjelma hauska ja monipuolinen. Alkusoiton ja promotsionin jälkeen esittäwät oppilaat eri uintitapoja. Seuraa sitten naisuimareiden kuwiokelluminen, „Ahti", poikain ja tyttöjen kilpailu esteuinnissa, „Mattilan perheen turistimatka", pussitaistelua tukilla, hengenpelastusnäyttelyä, wesipallopeli poikien ja tyttöjen wälillä, josta warmaan tulee ohjelman hauskin numero. Lopuksi esitetään hyppyjä. Pääsymaksut waihtelewat 50 pennistä 1 markkaan 50 penniin.

Maaseutukirjeitä.
Omilta kirjeenvaihtajilta.

Kirje Ylöjärweltä.

Suwi on luiskahtanut jo elokuun loppulle. Maamiehen kiirein aika on jo puoliwälisenä. Rukiit owat jokseenkin kaikki leikatut, ainoastaan siellä täällä näkee wielä joitakin tuleentumaan jätettyjä kulmia leikkaamatta. — Suwiwiljat alkawat tehdä myöskin kypsymistään, erittäinkin ohrat ja näkeepä toisin paikoin kaurawainioillakin walkenemisen merkkejä. — Juurikaswit owat tänä kesänä kaswaneet kokolailla, joskin tawaton kuiwuus kesällä jossakin määrin haittasi kaswua. Kuiwuudesta kärsiwät myöskin muut wiljat. Nyt wasta syyskesällä sateitten sattuessa ne wirkistyiwät. — Heinäntulo oli tänä wuonna koko joukon huonompi kuin edellisenä. Joku sentään sanoo saaneensa miltei yhtäläisen tuloksen. Karjaa kumminkin pitää lähentää talwen waralta, sillä wiime kewät peloitti monen, jolla oli wähäiset warastot karjanrehua talwen waraksi koottuna.

Ruistouwot owat tehdyt jo aikoja sitten. Miltei jokainen käytti wanhaa siementä ja näkyy pelloilla olewan orasta niin paljon kuin maan päälle mahtuu. Toiwossa on saada siis ensi wuodeksikin hywä ruissato.

Elämä menee muuten entistä latuansa. „Ihmiset kuolee ja ihmiset nai". Pitkät, jo pimeähköt illat antawat aikaa kaikellaisiin ajatuksiin, siihenkin, miksi luonto taas meille työntää kylmän syksyn ja sen perästä wielä kylmemmän talwen. Toiwotaan nyt kumminkin, jotta syksy tulee herttainen, kun mätäkuun loputtua heti ilmat lämpeniwät ja tuliwat poutaisiksi. Ja maamies woi hywällä olla näin syksyn tullen iloinen, sillä silloinhan hän saa wuotuisen työn tulokset korjata pelloilta aittoihin.

Pitäjämme kansakouluihin on tänä syksynä tullut tawallista enemmän oppilaita. Siihen on kai waikuttanut monet syyt. Ensiksikin ehkä se, että nyt saawat sekä waralliset että warattomat oppilaat kaikki koulutarpeensa kunnan puolesta. Toiseksi tietysti se, että wanhemmat tulewat jo huomaamaan kaswatuksen suuren merkityksen.

Puhumattakaan kirkonkylän koulusta, on oppilastulwa toisiinkin kouluihin tawattoman suuri. Niinpä Takamaan kouluun on ilmoittautunut 67 oppilasta, Harjuntaustan 50 tienoille ja Mutalan kylän koululle niinikään 50 ja joku woi wielä tuonnempana ilmoittautua. — Takamaan koululla kaikesta päättäen tulee otettawaksi toinen opettaja, sillä mahdotonhan on yhden opettajan saada kunnollisesti toimituksi niin suuren oppilaslauman kanssa. — Ilahuttawa seikka, että nuoret wesat pääsewät koulun suojaan; kun koti ja koulu waan yhdessä toimisi, olisi lasten tulewaisuuden oras, tietojen saaminen edes jossakin määrin turwattu.

Jukka.

Kirje Toijalasta.

Esitelmän pitää tiistaina t. k. 31 pnä Suomalaisen seuran Pirtillä Suomen W. & Urheilu Liiton Hämeenlinnan piirikunnan matkapuhuja hra U. Suomela. Kehoitetaan yleisöä saapumaan esitelmää kuulemaan. Woimistelijat sekä urheilijat pitäkääpäs welwollisuutenanne saapua kuulemaan esitelmää woimistelun alalta. Sillä nyt jos koskaan, on woimistelu- ja urheiluaatteen ajajienkin oltawa walweilla. Meidän tulee saada kaikki wanhat ja nuoret henkisen ja ruumiillisen työn tekijät ymmärtämään, että se, jolla ei ole aikaa ruumiinsa harjoittamiseen sekä terästämiseen, on kuin työmies, joka ei ehdi hioa työasettansa. Meidän tulee kannattaa woimisteluseuroja ja perustaa niitä sellaisiin paikkakuntiin, joissa ei ole, saadaksemme woimistelun ja urheilun sellaiseksi siteeksi, joka yhdistää eri yhteiskuntaluokkia lähemmäksi toisiaan. Alkäämme milloinkaan unohtako sitä jaloa päämäärää, johon woimistelu ja urheilu lopullisesti johtaa. Me woimistelijat ja urheilijat, liehukoon ihanteemme lippu korkealle.

Nuorisoseuran W. & U.-seuran woimistelijoille ja urheilijoille, muistakaapas ensi sunnuntaina ottaa oikein joukolla osaa seuranne keskisiin kilpailuihin ensinnä pokaali-kilpailuun, jossa jaetaan myös kolme palkintoa sekä juoksu kilpailuun, missä on myös mitalli palkinnoita, Palokunnan kentälle siis klo 2 i. p. sunnuntaina. Siellä on myös nuolenheittoa, ampumista salonkikiwäärillä 50 metr. matkalta ja ukonsuuhun heittoa. Sinne arwatenkin rientää toijalalaisia katselemaan miten oman paikkakunnan pojat woimiaan mittelewät. Kentälle on wapaa pääsy.

Esa.

Hämeenkyrö.

— Kuntakokouksessa t. k. 24 p:nä keskusteltiin ja päätettiin seuraawista asioista:

Asetetaanko kaksi wuokralautakuntaa, wai woiko yksi waan riittää? Päätettiin, että wälttämättä täytyy ainakin olla kaksi, kun pitäjä on niinkin suuri. Määrättiin wesistö rajaksi. Wesistö juuri jakaa pitäjämme kahteen osaan, joten tämä raja olikin hywin sopiwa erottamaan wuokralautakunnat toisistaan.

Myydäänkö waiwaistalon metsästä täysin kaswaneet puut, wai annetaanko niiden wielä yhä edelleen olla kaatamatta? Koska katsottiin niiden olewan nuoremmalle metsälle kaswun esteenä, päätettiin ne myydä. Kuitenkin leimataan puut ennen kaatamista.

Sasslinin rukoushuone tulee muodostettawaksi kansakouluksi ja niin muodoin tulee uudestaan rakennettawaksi, jonka johdosta keskusteltiin, rakennetaanko se entiselle paikalleen wai muutetaanko uudelle? Keskustelun tuloksena oli, että rakennetaan uudelle paikalle. Päätettiin myös hankkia piirustukset tätä warten. Tässä rakennuksessa tullaan myös pitämään kirkonmenoja, niin että tämä rakennus tulee olemaan sekä rukoushuoneena että kansakouluna.

— Turwepehku-Osake-Yhtiön kokous oli kuntakokouksen jälkeen. Siinä päätettiin kaikista yhtiötä koskewista asioista. Muun muassa päätettiin alottaa työt tehtaalla. Näiden töiden onkin wälttämättömästi nyt jo alkaminen, jos kerta waan tahdotaan turwepehkua tänä syksynä walmistaa. Sillä kohta alkawat taas syyssateet, ja silloin on turwepehkun walmistus myöhäistä.

— Rukiit täällä on jo kaikki leikattu ja touwot tehty, jotenka maamies woi odotella syksyn tuloa. Kaikki suwiwiljatkin jo kohta walmistuwat; niistä onkin tänä wuonna hywät toiweet. Kaurat erittäinkin owat tawallista parempia, kun waan walmistuwat. Ilmoista se nyt riippuu; jos waan on näin kauniit ja lämpimät ilmat kuin nyt, niin kyllä silloin hywää tulee. Maanmiehelle on taas wuoden toimeentulo taattuna.

— Torwisoittokunta täällä menee hiljalleen, mutta warmoin askelin eteenpäin, niin henkiseltä kuin aineelliselta puolelta katsottuna. Johtajana on nyt toiminut kansakoulun opettaja P. Sinisalo. Aineellinen, rahallinen puoli nimittäin on myös hywällä kannalla, sillä on pitäjässämme sellaisiakin henkilöitä, jotka ymmärtäwät musiikin jalon merkityksen ja sen työn, mikä sen eteen tehdään. Erittäinkin ansaitsee mainita apteekkari Victor Törnwall, joka aina hädän tullessa on apu ollut. Siitä hänelle mitä sulimmat kiitokset.

Sahalahti.

— Raittiusyhdistys Sulku II:nen Sahalahdella wietti kesäjuhlaansa t. k. 22 p:nä Ilolan Juuselan pihamaalla. Wäkeä illan kuluessa kokoontui runsaanpuoleisesti. Ilmakin oli erittäin suotuisa. Ohjelmasta mainittawa puheenjohtaja neiti Olga Sjölundin terwehdyssanat, Jatko-opistolaisen neiti Hilja Saariosen taidolla ja lämmöllä lausumat „Wänrikin terwehdys" ja eräs raittiusruno sekä ylioppilas Wiljo Lanrilan puhe nuorisolle ja wanhemmallekin raittiuswäelle. Yksi-äänistä laulua loma-ajoilla. Kirjepostikin pistäytyi iloa tuomaan. Illan wiileässä wäki kokoontui pirttiin. Oli lupa näet leikkiä. Mutta järjestettyä leikkiä ei tullutkaan suuren tungoksen ja muutamien häiritsijöiden tähden. Se on niin ihmeellistä, että muutamat owat huwitetut toisten häiritsemisestä. Olisi ollut ohjelmassakin kuulemista ja oppimista. Kertomuskin jonka neiti Saarioinen luki, olisi ansainnut huomiota, mutta kowa puhelu syrjässä häiritsi sitä. Jo olisi aika niin siwistyä Sahalahdellakin, että ne harwat jalostawat iltamat, jotka toimihenkilöiden wähyyden tähden joskus saadaan toimeen saataisiin rauhassa wiettää. Ei ole kumma, jos entiset ladun hiihtäjät wetäytywät syrjään ja uusia wain milt'ei wäkisin saadaan työtä jatkamaan. Näyttää siltä, että kaswatus ajan wirrassa meilläkin höltyy, koskapa aina samat, keskenkaswuiset poikawiikarit owat opittuja temppujaan aina kokouspaikoissa näyttämässä. Wanhempain ja huoltajain pitäisi ottaa tarkempaa waaria lastensa käytöksestä ja reksistä. Mitä tällaisista turmeltuneista lapsista ja nuorisosta koituu, sen wastaisuus surullisella tawalla meille näyttää. —

— Lähetysompeluseura kokoontui seurakunnan Pappilassa t. k. 24 p:nä. Osanottajia tällä kertaa oli wähänpuoleisesti. Luultawasti ture työaika ja se että kokouspäiwä oli siirretty toiseksi wiikon päiwäksi kuin ennen, aiheutti tämän. Hengelliset laulut tuon tuostakin kaikuiwat yön lomassa. Yhdessä olo päättyi kirkkoherra Sorjolan pitämällä hengellisellä puheella ja rukouksella.

— Kansakoulut Sahalahdellakin owat jo alottaneet työnsä. Sariolan koulu 16 ja Wilpeilän sekä Lahdenkulman koulut 23 p:nä Kaksi ensinmainittua koulua sijaitsewat tiheästi asutuissa seuduissa hywien kulkuteiden warsilla. Siksi oppilasmäärä on niissä runsas. Mutta Lahdenkulman koulu, joka myös on toiminut 9 wuotta sijaitsee eräällä kulmakunnalla pitäjästä ja kärsii useimmiten oppilaittenpuutetta. Kahdeksan uutta tulokasta oli awannut tänäkin syksynä koulun owen opin siruja nauttiakseen. Tulee mieleeni kysymys, missä on syy tähän? Onko koulu epäedullisella paikalla, waikuttaako teiden hankaluus wai wanhempain ymmärtämättömyys lastensa edusta lasten koulunkäyntiin, wai paneeko puute ja köyhyys niin monelle pystyyn tiedon tien? Koulupiiri on laaja, jossa on kyllin lapsia. Haapasaari Kuhmalahtea kuuluu myös Lahden kulman koulupiiriin. Ennen kun ei ollut tätä koulua, käytettiin sieltä runsaasti lapsia pitemmänkin matkan takana Sariolan kansakoulussa Sahalahdella. Olisipa silloin maksettu sisäänkirjoitusmaksukin lapsista, jos opettaja olisi suwainnut sitä ottaa. Mutta nyt kun lapsilla on wapaa käynti oman piirinsä koulussa, ei toisina wuosina ole sieltä yhtään lasta koulussa. Onko todellakin Haapasaari jäänyt muista noin paljon jälelle nykyaikana? Pitäisihän kaikkien wanhempain ajatella siksi paljon lastensa tulewaisuutta, että rientäisiwät niitä wiemään opin ahjon ääreen, kun se heitä odottaa. Surkutella täytyy lapsia, jotka jääwät osattomiksi yleisestä kansalaissiwistyksestä. Moni heistä janoisi ehkä enemmänkin tietoja, kun ensin alkeet saisi ja silmät aukeneisi waloa kohti. Ei lapsi itse tätä ymmärrä, siksi on wanhempain ja huoltajain siitä huoli pidettäwä.

Ehkeń woi köyhien koulunkäyntiin waikuttaa sekin, kun kahdella edellä mainitulla koululla on lahjoitetut rahastot, joista korot wuosittain käytetään köyhien lapsien waatetukseen ja Lahdenkulman koulujen oppilaat jääwät näistäkin osattomiksi. Sopisipa panna sydämelleen hänen, jolla on mannut ja maat, jolla on rakkautta lapsiin ja isänmaahan, että sopiwassa tilaisuudessa muistaisi Lahdenkulman kansakoulun köyhiä oppilaita. Ilosta loistaa pienokaisten silmät pukiessaan lämpimän siistin puwun ylleen ja ehyet kengät jalkaansa ja sydämessään se hywäntekijää siunailee. Uudella ahkeruudella ja innolla hän koittaa saawuttaa päämääränsä koulussa.

Siksipä nyt, kun wasta walmistawa koulu on alkamassa, sopisi wielä wanhempain miettiä lastensa kouluun panemista. Elämä on taistelua. Onneton se lapsi, joka rupeaa taisteluun aseitta. Paraat aseet on tieto ja taito. Ne antawat woimaa ja rohkeutta. Niiden awulla tulee tehtäwämmekin helpommin suoritetuksi. Tiedot on kuin kiikari. Niiden awulla woi nimittäin nähdä paljon asioita, jotka muuten jäisiwät meiltä huomaamatta. Tiedot tuottawat iloa ja tyydytystä elämässämme. Ne muuttawat elämän monipuolisemmaksi silmissämme. Me käsitämme paikkamme maailmassa, tunnemme olewamme renkaita suuressa yhteiskunnassa. Työ ei tunnu taakalta. Se muuttuu welwollisuudeksi. Tietojen kautta opimme ymmärtämään työn arwon ja kunnian.

Isä ja Äiti! Kaswata lapsesi kelpo ihmiseksi, jolla on selwillä welwollisuudet itseänsä, isänmaatansa ja Jumalaa kohtaan! Kaswata lapsesi isänmaatakin warten, hyödyttämään sitä yhteiskuntaa ja kansaa, joka on nähnyt hänen syntywän! Ja lopuksi: kaswata lapsesi Jumalaa warten! Tämä on wiimeinen tarkoitus ja sisältää kaikki muut. Silloin olet kaswattanut lapsesi kelpo ihmiseksi ja kelpo kansalaiseksi.

X.

Wesilahti.

— N. s. „Tähden" kuukausikokous pidetään sunnuntaina t. k. 29 pnä Tähtelässä alkaen klo 7 illalla. Kokouksen menosta mainittakoon: Puhujaksi tulee ylioppi. Jiwari Söhrinki, runoja ja kertomuksia lausutaan. Keskustellaan naiswoimisteluseurasta, ompeluseurasta y. m. Myydään huutokaupalla arpajaisista jääneitä woittoja, kuten wiljaa, kanoja y. m. Odotetaan runsasta osanottoa.

Ikaalinen.

— Tulipaloja. Sunnuntaina t. k. 22 p:nä syttyi tuli Isonröyhiön kylän Markkolan talossa. Tulen uhriksi joutuiwat kaikki rakennukset, paitsi sauna ja riihi. Tuntuwa tai suorastaan suuri wahinko tuli omistajalle, sillä talo oli hywässä rakennuksessa ja wakuuttamaton. Sammutustyötä haittasi se, että mainittu talo sijaitsee siwulla kylästä, joten tuli sai hywän wallan, ennenkuin apua ehti. — Keskiwiikkona t. k. 25 p:nä pääsi tuli irti kirkonkylässä kirjansitoja Otto Rehnbergin saunarakennuksessa, joka pienessä ajassa paloi poroksi, samalla joutui myös tulen uhriksi muutkin wähät ulkohuoneet. Apua ehti kyllä pian, mutta se oli turhaa tulen pikaisen häwityksen wuoksi. Tuntuwa wahinko tuli mainittujen rakennusten omistajalle, waikka huoneet oliwatkin wakuutetut.

Joka päivä luettavaksi
suositellaan Tampereen Sanomien 187 numerosta **Toimituksen ja Olga lasinskan** arvokasta yhteiskirjotusta A. Untolasta.
5377 (Vaihtoilm. Työmiehestä.)

Venäjältä.

Itse yli-intendentti.

Nykyään senaattoritarkastus walmistelee määräyksiä intendenttien syytteeseen saattamiseksi.

Ensi sijalle — kertoo Rjetsh — on pöytäkirja, joka koskee intendenttilaitoksen päällikköä Poljakowia.

Poljakowia woidaan pitää todellisena „intendenttityyppinä", sillä hänen toiminnassaan kuwastuu koko järjestelmä.

Ei ole yhtään toiminimeä, jonka kirjoissa ei olisi jollakin salanimellä merkitty kaikkialle ennättäneelle Poljakowille maksettua erää.

Erään suuren moskowalaisen toiminimen edustaja on hänestä antanut seuraawan kuwauksen:

— Poljakowille ei maksettu kuten muille, waan erikseen kussakin tapauksessa. Hankkijat maksoiwat hänelle sekä kukin erikseen että yhdessä, eikä hän hyljeksinyt pientäkään summaa.

Ja lopussa lyhyt johtopäätös:

— Nyt Poljakow on rikas.

Minkälaiset oliwat nämä „erikoistapaukset", sen näkee pitkästä luettelosta. Useimmissa tapauksissa nämä oliwat „arwokkaita palweluksia". Ne eiwät olleet tawallisia wälityspalkkioita kelwollisesta tawarasta.

Melkein koko hänen toimintansa on kulunut, usein wirallisesti ala-arwoiseksi tunnustetun tawaran hywäksymiseen.

Jokaisessa „tapauksessa" oli Poljakow mukana.

Hän oli „korkein instanssi" intendenttiosastoissa. Jos intendentit käwiwät itsepäisiksi, hankkija tiesi, että on olemassa wielä yksi instanssi — Poljakow.

Tawallinen intendentti taas tiesi, että, jos hän rupeaa liian waatiwaiseksi, kauppias uhraa wielä suuremman summan ja saa huonon tawaran hywäksytyksi Poljakowin kautta.

Tällä tempulla usein peloiteltiin intendenttejä:

— Hywäksytään Poljakowin kautta. Jos kärsinkin wahinkoa, niin ette te ainakaan saa mitään.

Ja tämä waikutti usein.

Mutta kun tawara oli liian huono, niin intendentit sittenkin sen joskus hylkäsiwät kieltäytyen „jalomielisesti" — „ansiosta".

— Hywäksyköön, muka, Poljakow.

Ja tämä hywäksyi.

Kun oliwat hywäksyttäwät kelwottomat saappaat, saatawa anteeksi sakko sopimuksen laiminlyömisestä, hankittawa tiedot hinnoista ennakolta ja kilpailijain ehdoista — käännyttiin Poljakowin puoleen.

Usein hankintaehdot oliwat hywin waikeat esim. kun oli kysymyksessä määräaika — hankkijat silloin kohottiwat hinnat.

Mutta kun tilaus oli saatu, koetettiin tawara hankkia ilman mitään määräaikaa. Waltio sai maksaa juuret summat ylimaksua koettaessaan taata hankinnan rajoitetulla määräajalla.

Sakot sopimuksen rikkomisesta kohosiwat satoihin tuhansiin, mutta niistä ei saatu penniäkään. Sakko kannettiin niin harwassa tapauksessa, että ne woi melkein laskea. Ja kuitenkin uloshaettawien sakkojen luku nousee satoihin.

Tällaisten uhkasakkojen käyttäminen oli edullisinta työskentelyä intendenttialalla.

Monasti intendentit ja hankkijat keksiwät yhteisesti jonkun lisäehdon, joka usein oli aiwan mahdoton täyttää.

Hankkija suostuu ehtoon ja kohottaa tawaran hintaa kauheassa määrässä.

Sitte käy kaikki tietyn ohjelman mukaan. Ehtoa ei täytetä, sakko annetaan anteeksi.

Tällä tawalla Poljakow ansaitsi kymmeniä tuhansia wuodessa.

Pienetkin toiminimet maksoiwat runsaasti. Muutamille tuli Poljakow maksamaan 10,000 ruplaa wuodessa.

Luonnollisesti Poljakowin kanssa koettiwat muut intendentit kilpailla. Sakosta sowittiin yksinkertaisemmin seuraawalla tawalla:

Tuli määräpäiwä, tawara ei ollut walmis. Sakon sijaan intendentit ehdottawat:

— Annamme kuitin tawaran wastaanotosta.

Hinnasta sowitaan. [illegible]

H. M. Keisarin kabinetti.

Pietarista, elokuun 27 päiwänä. H. M. Keisarin kabinetin päällikön apulainen kenraalimajuri Wolkoff on nimitetty H. M. kabinetin w. t. päälliköksi.

Sähkösanomia.

Ruotsin suurlakko.

Ilkitöitä. — Wälitysehdotukset.

Geflestä, elokuun 27 päiwänä. Lindgrenin sahalla Kungsgårdissa, jossa on ollut töissä ei-sosialisteja wiime maanantaista saakka oli sahan raamien hammaspyörien wäliin pantu rautapultteja. Toista raamia ei ennätetty seisottaa ennenkuin muutamia hampaita oli särkynyt.

Tukholmasta, elokuun 27 päiwänä. Tämänpäiwäisessä neuwoston kokouksessa esiteltiin työriitojen ulkopuolella olewain esitystä hallituksen wälityksestä. Hallitus katsoo etteiwät esitykset anna aihetta mihinkään toimenpiteisiin.

Kostonhimoiset henkilöt owat pimeän tullessa panneet Tukholman kaduille rautalewyjä joissa on suuria piikkejä wahingoittaakseen lakonrikkojien automobiilejä ja hewosia, ja owat he siinä muutamissa tapauksissa onnistuneetkin.

Höyrykoneita,
Höyrypuimakoneita „Svesia"
Lantsin y. m. käsipuimakoneita,
Viskuukoneita „Tuulikki" 1909 v:den mallia,
Viljanlaittelioita Triumf y. m.,
Auroja ja Auran osia y. m., y. m.
ostatte aina edullisimmin
Konekauppa Osakeyhtiö AATRALTA,
TAMPERE Hämeenkatu 9. Puhelin 3 70. HELSINKI Mikonk. 8. Puhelin 37 37. VIIPURI Karjalank. 11. Puhelin 2 82.
5070

Englannin laiwastowarustelut.

Lontoosta, elokuun 27 päiwänä. Alahuoneessa ilmoitti pääministeri Asquith eilen waltakunnan puolustuskomitean töiden tuloksista. Uusi Seelanti on ilmoittanut olewansa walmis ottamaan osaa sotalaiwaston yhteisiin menoihin. Kanada ja Australia aikowat rakentaa oman laiwastonsa. On tarkotuksena rakentaa Tyyneen meren laiwasto kaukaista itää warten. Siihen tulisi kuulumaan 3 diwisioonaa: yksi Itä-Intiaa, yksi Australiaa ja yksi Kiinan wesiä warten. Kuhunkin diwisioonaan tulee kuulumaan Indomitable mallinen panssarilaiwa, 3 toisen luokan risteilijää, 6 torpeedonhäwittäjää ja 6 wedenalaista wenettä.

Ministeripula Serbiassa.

Wienistä, elok. 27 pnä. Serbian oikeusministerin eron johdosta on pääministerikin ilmoittanut aikowansa erota. Päätöksenteko on jätetty siksi, kunnes kabinetti lomien jälkeen täysilukuisena on koolla. Kerrotaan, ettei kuningas aijo hywäksyä oikeusministerin eroa, waan aikoo tehdä kaikkensa kokoomusministeriön ylläpitämiseksi.

Tanskan maanpuolustus kysymys

Köpenhaminasta, elok. 26 p:nä Folketinget on uudelleen alkanut käsitellä lakiehdotusta maanpuolustuksesta. Pääministeri huomautti, että lakiehdotuksen pääasiallisimpana tarkoituksena on Köpenhaminan linnoittaminen maan puolelta, sekä tehokkaan suojan luominen Tanskan puolueettomuudelle.

Eri aloilta.

Florence Nightingale.

89:n wuoden ikäisenä on Englannin kuuluisin nainen Florence Nightingale hiljattain päättänyt päiwänsä. Hänen osallisuutensa maansa ja kansansa historiaan on lyhyesti esitettynä seuraawa: Kun Krimin sodan aikana tuli tunnetuksi, miten suunnattomasti englantilaiset sotamiehet saiwat kärsiä puutteellisen sotawarustuksen wuoksi, kun „Timesin" kirjeenwaihtaja Russel historiallisissa „kirjeissään sotanäyttämöltä" oli koko tuon kurjuuden paljastanut, tarjoutui 34-wuotias miss Florence Nightingale järjestämään tuon miltei olemattoman sairashoidon armeijassa. Kerättyään kolmisenkymmentä sairaanhoitajatarta, läksi hän sotanäyttämölle, jossa ei ollut alkeellisimpiakaan sairashoitowälineitä, ja jossa häntä sotilaswiranomaiset kohteliwat inhoittawan kylmäkiskoisesti. Tekemällä oikeita ihmeitä tarmollaan, järjestelykywyllään ja rohkeudellaan, loi hän toiwottomalta näyttäwästä sekasortotilasta sotilaallisen terweydenhoidon alalla siedettäwät olot.

Suurtöidensä kautta Krimillä, mitkä owat tämän onnettoman sotaretken harwoja walokohtia, perusti hän oman maansa armeijan, jopa koko maailmankin sotilaallisen sairashoidon. Hywinkin tunnettu tosiasia on, että hänen neuwojaan owat Englannin korkeimmat sotilaalliset arwohenkilöt pyytäneet ja noudattaneet jokaisessa sodassa, mitä brittiläisillä aseilla sen jälkeen on käyty. Poikkeuksena on wain buurisota. Krimin sodan loputtua sai hän kansaltansa suuremmoisen kunnialahjan. Näillä waroilla hän perusti sairashoitokoulun, joten hänen ansionsa yksityisen sairashoidon alallakin owat tawattoman suuret.

Oikeus- ja polisiasioita.

Wanha ja uusi wuokralaki.

Torppia, joissa on kahdet wuokralaiset.

Kesällä 1906 puhkesi herra P. A. Collin'in omistamalla Kartanonkylän tilalla Ypäjällä lakko, mihin otti osaa 50 torpparia. Lakko lienee aiheutunut edellisenä wuonna olleista riitaisuuksista, jotka kohdistuiwat erääseen torpparien ja tilanomistajan wäliseen sopimukseen, missä mainittiin, että uudet sopimukset oli tehtäwä seuraawana wuonna, mutta joihin sopimuksiin eiwät torpparit sittemmin kuitenkaan olleet tyytywäisiä ja lopettiwat senwuoksi työnsä. Kun nämä kehotuksista huolimatta eiwät palanneet työhön, haastatti hra Collin heidät kihlakunnanoikeuteen, joka sitten lokak. 31 pnä 1906 wuoden 1902:n wuokralain perusteella tuomitsi torpparit häädettäwiksi. Sittemmin sopi tilanomistaja Collin kuitenkin torppariensa kanssa sillä seurauksella, että he, lukuunottamatta kuutta yhä edelleen lakossa pysywää, saiwat pysyä torpissaan, kun sitäwastoin muut piti häädettämän kewäällä 1907.

Niin tapahtuikin ja neljään sillä tawoin asumattomaksi tulleeseen torppaan otettiin uudet wuokralaiset, jotka tähän saakka owat niitä hallinneet.

Kolme häädetyistä walitti sittemmin Turun howioikeuteen, joka wiime kesäkuun 30 pnä antoi asiassa tuomionsa.

Sillä wälin on kumminkin wuoden 1909 maanwuokralaki astunut woimaansa. Howioikeus on katsonut että sanotun lain aikaisemmin syntyneisiin wuokrasuhteisiin soweltamista koskewan asetuksen 6 §:n mukaan torpparia ei woida katsoa wuokraoikeuttaan menettäneeksi muilla kuin asetuksessa mainituilla perusteilla, minkäwuoksi ja koska hra Collin ei ole osottanut sellaisia olewan olemassa kyseessä olewien torpparien häätämiseen nähden howioikeus on harkinnut oikeaksi kumoamalla kihlakunnanoikeuden häätötuomion hylätä hra Collinin kanteen sanottuja torppareja wastaan sekä myöskin hänen pyyntönsä saada korwausta asiassa aiheutuneista kuluista.

Tämän howioikeuden tuomion perusteella kääntyiwät nuo kolme torpparia sitten läänin kuwernöörin puoleen pyytäen hänen wirka-apuaan saadakseen torppansa takaisin. Kuten mainittu, on torpissa kuitenkin nykyään uudet asukkaat, jotka siis wuorostaan owat häädettäwät entisten wuokralaisten tieltä.

Kuwernööri on pyytänyt hra Collin'in selitystä asiassa.

Kauppatietoja.

Walwontapäiwät konkurssi-, perinnönluowutus-, pesäero- ja wuosihaasteasioissa.

Elok.
30 p. A. B. Gerknäs Glasbruk O. Y., Lohja.
30 p. tohtori-wain. A. Nordberg, Kuopio.
30 p. insinööri-wain. O. Helin, Kuopio.
30 p. rawintoloitsija E. Högstedt, Nikolainkaupunki.
30 p. piirilääkäri-wain. T. Calonius, Lowiisa.
30 p. räätäli M. H. Nurmi, Wiipuri.
31 p. puuseppä J. W. Laiho, Orimattila.
31 p. kaupp. E. Wirtanen, H:ki.
31 p. taloll. J. J. Ylikönni, Ilmajoki.
Syysk.
1 p. taloll. J. Lehmonen, Hankasalmi.
2 p. mäkitupalainen M. Ellonen, Taipalsaari.
2 p. ent. kaupp. W. Kiema, Kurkijoki.
2 p. räätäli-wain. R. Sorjonen, Juuka.
2 p. palstatilallinen O. S. ja waimo M. K. Lindholm, Perniö.
2 p. kolleginasessori R. Haglund, Turku.
2 p. kaupanharjottaja A. K. Salin, Pietarsaaren pit.
3 p. sairaalantoimitsija-wain. E. Weckström, Mustasaari.
3 p. Siewin osuuskauppa r. l., Siewi.
3 p. taloll.-wain. J. ja leski E. Stenbäck, Yliwieska.

Kunn. kuukausitilaajoita kehotetaan uudistamaan tilauksensa ajoissa, ettei keskeytystä lehden lähettämisessä tapahtuisi.

Huutokauppoja.

Huutokauppa.

Julkisella huutokaupalla, joka toimitetaan talossa N:o 14 Hämeenkadun warrella Syyskuun 11 päiwänä ja alotetaan kello 10 a.-p., myydään enin tarjoawalle Tohtori Oskar Wennerström-wainajan konkurssipesään kuuluwa irtaimisto: hienompia ja yksinkertaisempia huonekaluja, joihin kuuluu myös muinaisaikuinen salinkalusto ja aiwan uusi tamminen ruokahuoneen kalusto, kaikenlaisia talouskaluja, liina- ja pitowaatteita y. m., josta täten halullisille ostajille ilmoitetaan.
Tampereella, Elokuun 26 p. 1909.
Ossian Procopé.
5370 Pesän uskottumies.

Kauppatalo.

Wapaaehtoisella huutokaupalla, joka tämän elokuun 30 p:nä klo 1 päiwällä itse paikalla toimitetaan, myydään Urjalan aseman läheltä Huhdin kylässä, wilkasliikkeisellä paikalla sijaitsewa hywässä kunnossa olewa kauppa- ja leipurihuoneusto tilaawine asuin- ja ulkohuonerakennuksineen.
Jos tehty tarjous hywäksytään, tulee huutajan suorittaa heti 1,000 mk., huoneuston wastaanottaessa 2,000 mk. ja lopun ostohinnasta, josta isompi osa saa jäädä seisowana lainana, sopimuksen mukaan.
Tarkempia tietoja ennen huutokauppaa saadaan allekirjoittaneelta.
Maaria 14 p. elokuuta 1909.
Juho Wiitamäki.
5335 Turku, Maaria.

Aamul. 4 s. 2 k. 30 mm.
Kaura-huutokauppa.
Kasvavan kauran huutokauppa toimitetaan **Mikkolan tilalla Oriveden pitäjän** Vointilan kylässä torstaina ensi Syyskuun 2 päivänä klo 10 a.-p., josta täten halullisille ostajille ilmoitetaan. 5569

Halutaan ostaa.
Kahvila hyvällä liikepaikalla vastaus Aamul. kontt. nim. **Käteisellä.**

Myytävänä.
Kauppakartano maamme suurimmassa tehdasseudussa myydään tai vaihdetaan kaupunkitaloon.
Pienehkö kaupunkitalo hyvällä paikalla myydään eli vaihdetaan maatilaan.
Huvila lähellä kaupunkia, hyvässä kunnossa vaihdetaan maatilaan eli kaupunkitaloon.
Lähemmin
Talonomistajien Liike- ja Välitystoimisto.
3792 Tel. 1000.

Hirvipatroonia,
sopivat yhtähyvin **ahtaiksi** kuin sileäksi porattuihin **HAULIKOIHIN**, koneella ladatut kaasunpitäviin, parhaisiin hylssyihin voimakkaalla mustalla ruudilla (**Excelsior**) ja pyöreällä, karaistulla, suojelevaan huopatulppaan upotetulla kuulalla, kal. 12 ja 16 myydään 25 kpl. sisältävissä rasioissa Smk. 7: 50 rasia. Jälleenmyyjille alennus.
O. Y. K. HJORTH A. B.
Tampere. 5339

Myytäväksi
Porsaita
nopeakasvuisia ja isorotuisia
Haukilan kartanon
5564 konttorin kautta. Os.: Parola.

T. N. 20 mm. 4 s. 1.
Huom!
Hyvä kaksipiippuinen **haulikko** ja melkein uusi **„Columbia" polkupyörä** myytävänä. Lähemmin Aleksanterink. N:o 28.

Maatila.
8/16 manttaalin perintötila **Lempäälässä** hauskalla paikalla noin 5 km. päässä rautatieasemalta. Tila on alaltaan verrattain laaja ja viljelykset voimaperäisessä kunnossa. Melkoinen **tukki- ja halkometsä** myytäväksi. Karjaa ruokitaan nykyisin 10 nautaa, 3 hevosta ja pientä karjaa. Maito myydään Tampereelle. Rakennukset kauttaaltaan avarat ja hyvin auttavassa kunnossa, punaiseksi maalatut; palovakuutus **10,000 markkaa.** Hinta vuodentuloineen **20,000 mk.**
Lähemmin ilmoittaa
J. E. TURTONEN
Tampere, Hämeenkatu 21.
5407

Lamppuja, Lampunlasia
sekä sydäntä joka suuruutta,
Lasipurkkia,
suuri varasto
Kahvikuppia y. m.
Hienoja
Savi- ja posliinitavaroita
Harmonikoita
Harppuja ja **kapsäkkiä** y. m. myy halvalla
A. F. Lindstedt.
Puutarhakatu 8.

Sattumalta
on myymälässämme ostettavissa 2 kpl. Vinchester-automat kal. 351 (9 mm.) kuulakivääriä. Patroonaterityisesti **hirvimetsystystä** varten.
Erinomaiset hirvikiväärit!
5385 **O. Y. K. HJORTH A. B.**

Suutelakkaa
marja- hillo- ja mehupulloille.
3513
Tamp. Tekn. tehtaan myymälässä.
Kuninkaankatu 25, puh. 842.
(Leipuri O. HELIN'in talo).

Ruumisarkkuja.
Parhaiten järjestetty varasto paikkakunnalla.
Tampereella Kauppakatu 15.
Ivar Lahtinen.
2113 Telef. 15.

Ompelukone,
lasten rattaat, iso kelkka ja huonekaluja poismuuton tähden halvalla. Viinikank 14.
POHTO.

Lukijat, suosikaa ostoksillanne niitä liikkeitä, jotka ilmottawat Tampereen Sanomissa!

Tilanostajat!

Ylinikkilän ja Mihnan yhdessä viljellyt tilat Sääksmäen Tarttilassa, Kuurilan ja Toijalan asemien välisen maantien varrella, tarjotaan täten kaupaksi. Pinta-ala 94 ha, josta viljeltynä 40 ha. Maanlaatu hyvä. Tukkimetsää myytäväksi useita tuhansia runkoja. Kylvöt: 7 hl. ruista, 35 hl. kauroja, 3 hl. ohria, 13 hl. perunoita. Keskinkertainen heinäsato 125 häkkiä. Karjaa voidaan elättää noin 20 lehmää, 5 hevosta ja joutokarjaa. Vapaat eläkkeestä.

Tarjouksia ensi Syyskuun 20 päivään asti vastaanottavat ja lähempiä tietoja antavat:

Neiti Fanny Ylinikkilä.
Os. Kuurila,

ja Asianajajat Procopé & Soivio Tampereella. 5074

VILKAS-aurat

ovat parhaimmat.

Kokemus on näyttänyt sen.

Selvähän on, että kyntäminen, joka on tapahtunut hyvällä auralla, tekee jälkityöt helpommiksi ja saattaa hyvän sadon.

Ostakaa sentähden VILKAS-aura.

VILKAS-aura on halpa.

Osakeyhtiö AGROS,
Helsinki. 5073

Rautasänkyjä

uusinta mallia, erittäin kauniita, alennetuilla hinnoilla.

Ompelukoneita

maailman parhaimmista tehtaista 3 vuoden takuulla.

Kutomakoneita

Ruotsalaisia ja Saksalaisia.
Opetus annetaan koneen ostajalle ilmaiseksi.
Ompelukoneita ja polkupyöriä korjataan halvalla.
Pyytäkää hintaluetteloja!

H. J. Hellman,
TAMPERE. Kauppatori 7.
2137 Visk. Palander'in talo.

HUONEET myytävänä
10 tulisijalla tarpeellisine ulkohuoneineen tukkiteitten välissä Pispalassa. Hauska näköala Pyhäjärvelle.
5379 Nestor Heinonen, Pispala.

Uusi Syyspalttoo 5375
Rautatienkatu 7, ovi 3. Tavat. 1—3 i.-p.

Parhaat Jalkineet,

ulko- sekä kotimaiset uusimpaa kuosia, herroille ja naisille saatavana **Ahlstedtin Jalkineliikkeestä** Hämeenk. 8 [illegible] hinnat asemas. Kaikkein halvimmalla
2111

Kuivia rimpuita 6 mk. kuorma. myy
J. E. MARTIO
5391 Läntinenk. 46 Telef. 670.

Hyvä hirvikivääri

„Mauscher" 11 mm. kal. Telef. 813.

Palvelukseen halutaan

Mestarin apulaiseksi

Etelä-Suomessa sijaitsevaan kehruutehtaaseen haetaan kehruuseen tottunutta siivoa, luotettavaa ja raitista miestä. Mainetodistus, entisten työtodistuksien jäljennökset sekä ilmoitus palkkavaatimuksista sopii jättää Tampereen Sanomain konttoriin merkillä
5408 „Kehrääjä".

Tarmokas, kirjanpitoon täysin kykenevä nuori

Konttoristi

saa heti varman paikan Tampereella. Suositukset jätettävät ennen t. k. 31 p:vää Tampereen Postikonttoriin merkille: „**Kykenevä kirjanpitäjä**" jolta nimimerkiltä myöskin saa lähempiä tietoja paikasta. 5388

Aamul. 15 mm. 4 s. 1 k.

16-17 vuotias POIKA
Hevosta ajamaan ja hoitamaan saapi paikan
5561 E. Itäranta, Vartiotornink. 3.

Halutaan vuokrata.

Tilava, kalustettu huone
mieluummin kosken itäpuolelta. Vastaukset t. l. konttoriin nimimerkillä
5387 A. J.

---

1 elikkä 2 suurta salin tapaista huonetta.
Vastausta pyydän t. l. k.
5390 **Suuri sali.**

Vuokrattavana.

3 huoneustoa, 5562
sisältävät 2 kamaria ja keittiön vesijohtoineen, vuokrattavana 1 päivästä Syyskuuta Kortelahdenkatu 19.

Koululaisia otetaan täysihoitoon lähellä Klassillista lyseota. Tammelankatu 12.
5373 **Anna Järvinen.**

Hauska, yhdelle eli kahdelle henkilölle siististi kalustettu huone, vuokrataan nyt heti, mieluummin naishenkilölle. Paradi käytävä. Piano ja telefooni käytettävissä y. m mukavuuksia. Näköala Esplanaadille Läntinen puistokatu 38 VAHLBERG, telef. 10 80.
Samassa paikassa otetaan koulutyttöjä täysihoitoon. 5372

Koululaisia otetaan täysihoitoon Itäinenpuistok. 11.
5593 **M. Lehtonen.**

Siisti kalustettu huone
vastapäätä Raittiustaloa Mustanlahdenkatu N:o 17. **Hynninen.**

Hämeen Kirjakaupan nykyinen huoneusto sekä kaksi muuta puotihuoneustoa
vuokrataan nyt heti Tampereen Säästöpankin talossa.

2 koululaista saa asunnon täysihoidolla ja yhdelle nuorelle herralle halutaan asuintoveria, sekä ruokavieraita otetaan samassa paikassa Läntinenk. 18 a. **Maria Turkki.**
5600

1 kamari vuokrataan Rautatienkatu 10 **Kornman.**
5596

Puoti ja keittiö Satakunnankatu 8. Nähtävänä klo 11—12 ja 4—5 illalla.

Sali, kamari ja keittiö eri sisäänkäytävällä vuokrataan nyt heti tai myöhemmin Aleksanderink. 20. Lähemmin Viinikank. 23. **Vasenius.**
5552

Yksi tai kaksi hyvin kalustettua huonetta mukavuuksineen tarjotaan vuokralle keskikaupungilta. Lähemmin
COMMERCÉN RUOKATARJOILU,
5305 Kuninkaankatu 22, puh. 891,

Hauska huone vuokrattavana Syysk. 1 p:stä
5525 Tiiliruukinkatu n:o 5.

Syyskuun 1 päivästä
otetaan täysihoitoon 2 koululasta lähellä kouluja, Tiiliruukinkatu n:o 5. Lähempiä tietoja antaa
rouva L. RYDMAN,
5524 os. Kiikka, Ruotsila.

Koululaisia otetaan täysihoitoon Hallituskatu 17. I. Lindeqvist.

Hyvin kalustettu hyvässä kunnossa oleva huone nuorille herroille. Lähemmin
E. VIRTANEN,
5374 Keskusmyymälä.

Hauska kalustettu huone vuokrattavana.
5382 A. Nyman, Hallituskatu 22.

2 huonetta ja keittiö sopivat joko asuintai liikehuoneustoksi
Papinkatu 20.

Yksinkertainen kalustettu huone vuokrataan yksityiselle, tahi huonetovereiden jaettavaksi syysk. 1 p:stä. On nähtävänä maanantai iltapäivästä alkaen kassööri Dunckerilla Länt. Puistok. 22 pihan puolella.

Huveja.

SUURET

Arpajaiset

toimii

Pispalan Palokunta

omalla talollaan Sunnunt. Elok. 29 p:ä klo 2 päiv. palokaluston lisäämiseksi. Voittokokoelma tulee olemaan runsas ja arvokas, m. m. paljo naisten käsitöitä.
Huom! Joka 4:jäs voitto.
Sisäänpääsö arpajaisiin 25 p. jonka saa vaihtaa arpaan. Arpain hinta 25 penniä.

Arpajaisten jälkeen

ILTAMA

samassa paikassa, alkaen kello 6 j. p.
Ohjelmassa on Torvisoittoa, Näytelmä, 2 pukutanssia, Runo, Kertomus y. m-, Yleinen tanssi.
Oviraha 50 p., lapsilta 25 p.
Arpajaisissa ja iltamassa soittaa Pispalan palokunnan soittokunta. 5392

Laivaliike.

Pyhäjärvellä:

Höyrylaiwa „Sotkan"

Syyskulkuwuorot:

Lähtee Wesilahden kirkolta Tampereelle klo 10 a.-p. syyskuun 30 päiwästä alkaen Maanantaisin, Keskiwiikkoisin ja Lauwantaisin.

Palajaa takaisin Tampereelta klo 12 päiwällä Tiistaisin, Torstaisin ja Lauwantaisin. — Poikkeaa Maanantaisin Palhoon, Tiistaisin Wakkalaan, Keskiwiikkoisin Palhoon, Perjantaisin Wakkalaan, ja Lauwantaisin Palhoon.

Tampere—Maatiala.

„Sampo". Arkipäiwinä klo 11 a.-p. ja 6,15 i.-p., sitäpaitsi maanantaina klo 5 a.-p. ja lauwantaina 3,15 i.-p. Sunnuntaina ja juhlapäiwinä klo 8 a.-p. ja 4 i.-p. Takaisin arkipäiwinä klo 6,45 a.-p. ja 1 i.-p. Sitäpaitsi lauantaina klo 4,30 ja 7,30 i.-p. Huom! Lauwantaina 4,30 wuorolla ei poiketa Willilään.

Tampere—Willilä.

„Sampo". Maanant., tiist., kesk., torst. ja perjant. klo 8,15 i. p. ja palaa klo 4 i. p.

Tampere—Wiikinsaari.

„Sampo". Pyhäsin klo 2,30, 7,30, 8,30, ja 9,30 i.-p. jos on riittäwä määrä matkustajia.

Kalastustarpeita

Uusi **HINTALUETTELO** ilmestynyt lähetetään vapaasti pyydettäessä.

Axel Engström.
314 Hämeenkatu 7. - - - - - TELEF. 302.

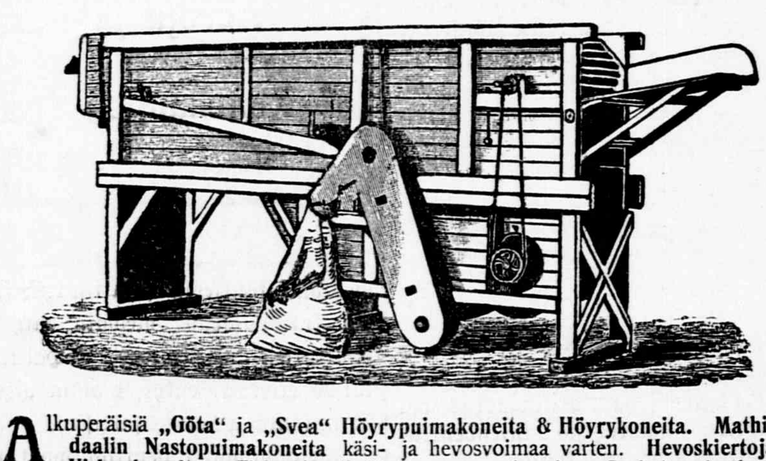

Alkuperäisiä „Göta" ja „Svea" Höyrypuimakoneita & Höyrykoneita. Mathildedaalin Nastopuimakoneita käsi- ja hevosvoimaa varten. **Hevoskiertoja ja Viskuukoneita. Fiskarsin Sukkela y. m. Auroja. Parhaita Apulantoja** kaikkia laatuja myy
Hämeen Maanviljelijäin Kauppa Osakeyhtiö
517 Hämeenkatu 7. ::: Tampereella. ::: Telefooni 42.

HUOM.!

Konkurssirahaksimuutto!

Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne!

G. V. JOHANSSON'in kangastavaravarasto,
käsittäen muodikkaita:

MIESTEN Puku- ja Palttookankaita.

NAISTEN Leninki, Pusero, Saketti ja Kävelypukukankaita. Villa- ja Puuvillamusliinia. Pumpulikankaita.

Naisten, Miesten ja Lasten SUKKIA.

Kesäkäsineitä. Ikkunaverhoja loppuunmyydään erittäin suurella hinnan alennuksella.

G. V. JOHANSSON'in Konkurssiloppuunmyynti

Kauppatorin varrella.

HUOM.! Ehdottomasti halvin ostopaikka.
4644

Näsijärvellä:

Kuru—Tampere.

„Aune" telef. 384. Kaikkina arkipäiwinä klo 5,30 a.-p., takaisin klo 3 i.-p.

Terälahti—Tampere.

„Intti". Maan. Keskiw. Lauant. klo 5,30 a.-p. takaisin: Maanant. ja Keskiw. klo 3. Lauant. klo 4 i.-p.

Toltaa—Tampere.

„Intti". Perjant. Toltaalta klo 5,30 a.-p. takaisin klo 3 i.-p. Tiistain. Leppälahdesta klo 5 a.-p., takaisin klo 3 i.-p.

Intti—Tampere.

„Intti". Torstain. klo 5,30 a.-p., takaisin klo 3 i.-p.

Wiitapohja—Tampere.

„Teisko" telef. 416. Kaikkina arkipäiwinä klo 5,30 a.-p. Lauant. sitäpaitsi Kulkkilasta klo 3,30 i.-p. Sunnunt. ja juhlap. klo 6 i.-p. Takaisin Tampereelta Maan. Tiist. Keskiw. Torst. ja Perjant. klo 3 i.-p. Lauantaina klo 1,30 Kulkkilaan ja klo 6 i.-p. Wiitapohjaan. Sunnunt. ja juhlapäiw. klo 8 a.-p.

Osakeyhtiö Teisko.

Muutetut kulkuvuorot.

Syyskuun 1 päivästä lukien.

Tarjanne

Tampere-Ruovesi-Virrat.

Tiistaina, torstaina ja lauantaina klo 9 e. pp. Torstaina myös Toisvedelle.

Virrat-Ruovesi-Tampere.

Maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina klo ½ 4 a.-p.. Perjantaina Toisvedeltä asti klo 2 yöllä.

INTO

Joka päivä edestakainen matka Vilppulasta—Ruovedelle, jossa tapaa Tarjanteen.

Höyrylaiva-Osuuskunta Tarjanne r. l.

Höyryalus

Ylöjärven

kulkuvuorot
toistaiseksi

MAANANTAINA klo 5 aamulla Intistä Tyrkön, Hannun, Parmaniemen, Tahlon, Kuljun, Mutalan, Pohjankylän ja Kyöstilän kautta Tampereelle. Takasin klo 3 i.-p.
TIISTAINA klo 6 aamulla Pohjankylästä Mutalan, Kyöstilän ja Lempiäniemen kautta Tampereelle. Takasin klo 3 i.-p.
KESKIVIIKKONA klo 5,30 aamulla Inttistä Tyrkön, Hannun, Parmaniemen, Tahlon ja Kuljun kautta Tampereelle. Takasin klo 3 i.-p.
TORSTAINA klo 6 aamulla Pohjankylästä Lempiäniemen kautta Tampereelle, poiketen samoihin laitureihin kuin tiistaina. Takasin klo 3 i.-p.
PERJANTAINA klo 5,30 aamulla Intistä Lempiäniemen kautta Tampereelle, poiketen välilaitureihin. Takasin klo 3 i.-p.
LAUANTAINA klo 5 aamulta Inttistä Pohjankylän kautta Tampereelle, poiketen samoihin laitureihin kuin maanantaina. Takasin klo ½ 4 i.-p.
HUOM.! Kyrönlahdenperästä lähtee laiva keskiviikkoisin ja perjantaisin 15 min. yli 5 a.-p.

Laivan isännöitsijä:
K. O. Toivonen.
3674 Tampere. Itäinenpuistokatu 11. Puhelin 363.

Ilmotuksia.

joka käyttää uutta, syvään viljelykseen tarkoitettua

ARVIKA-auraa,

paras aura, mikä milloinkaan on suomalaiselle maanviljelijälle tarjottu, sillä se on muita etevämpi myös siinäkin, missä syvään kyntö ei tule kysymykseen. Ken kerran on Arvika-auraa koettanut, ei milloinkaan enää hyväksy muita. Myydään
Osakeyhtiö VICTOR FORSELIUS'ella
Turussa. (I. 41,694).

Paras keino oppia kirjanpito!

Oppikaa se kotonanne, Teille lähetettyjen kirjeiden avulla! Tämä on **mukavin, miellyttävin, varmin** ja **halvin** oppimiskeino. Pyytäkää heti ohjelma, viittaamalla tähän ilmotukseen!
Turun Kirjanpito-toimisto.
Turku. Puolalank. 9.
5071 (H. 2872)

K. F. DUNDERBERG'in

KONEPAJA

TAMPERE, Läntinenk. 29.

VALMISTAA: 3843

Höyrykoneita ja -kattiloita
Myllyjä ja ryynikoneita,
Raamisahoja ja sirkkelisahoja.

Useampia maanviljelijöille sopivia sekä uusia että vähän käytettyjä höyrykoneita varastossa.

COMMERCÉN Ruokatarjoilu
Kuninkaankatu 22
SUOSITTAA ruokatarjoiluaan sekä kuukausittain että kerrottain. 5306

Pojat ja tytöt

Hyvää ansiota saatte kun tulette samusin myymään Tampereen Sanomia!

Rahaksimuutto.

Suuri määrä

Puseroita ja Leninkikankaita

syys- ja kevätmyyntikaudelta ylitsejääneitä, loppuunmyydään maanantaista alkaen tuntuvasti alle sisäänostohintoja. — — — — — — — — — — — — —

Kaksilevyisiä puolivillasia —: 80, —: 90, 1: —, 1: 10, 1: 15, 1: 20.
(Entiset hinnat 1: 75, 2: —, 2: 25, 2: 40, 2: 50, 2: 60.)

Täysivillasia kaksilevyisiä 1: 10, 1: 25, 1: 40, 1: 50, 1: 60, 1: 75, 1: 80, 2: —.
(Entiset hinnat 2: —, 2: 40, 2: 75, 2: 90, 3: —, 3: 25, 3: 10, 3: 50.)

130 cm. levyistä villasta Naisten VERKAA Smk. 3: 50.
(Entinen hinta 7: 25.)

HUOM! Todellinen loppuunmyynti!

Oskar Bång'in kangaskauppa

Tampereen Osakepankin talo. Puhelin 577.

Aamul.

Ilmoitus.

Keskiviikkona ensin saapuvan syysk. 15 p:nä toimitetaan pesäkirjoitus edesmenneen **talokkaan OSKARI LILJEVIKIN** jälkeen Oriveden pitäjän Pitkäjärven kylässä, joka täten velallisille ja velkojille tiedoksi annetaan, kehoituksella, että tulevat niitä paikalle selvittämään.
Orivesi elokuun 25 päivänä 1909.
5567 **Vilhemiina Liljevik.**

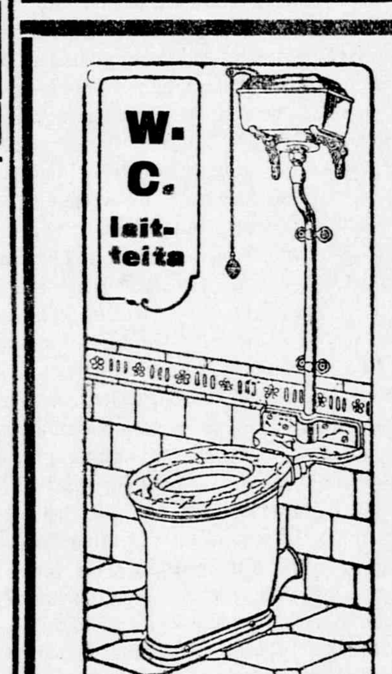

J. E. KÄRKONEN

VESIJOHTOLIIKE, Tampere.
Pellavateht.k. 8 :-: Telef. 1026

SUORITTAA joka paikkakunnalla vesi- ja likaviemärijohtoja.
MYY putkia, pumppuja, hanoja, venttiilejä, y. m. 4459

Ompeluliike

MANDI ITKONEN
Kuninkaank. 30, Tampere, Aamulehd. talo
Matkoilta ja lomalta palaan kotiin 30 p:nä elokuuta ja otan heti vastaan päällysvaate- ja leninkitilauksia. — Korjauksia otan vastaan syyskuun ajalla.
Mandi Itkonen.

Kuusisia kattopäreitä,
lautoja ja lankkuja
sahalaitokseltani. Suosittelen arv. yleisön käytettäväksi.
K. ALASTALO,
5323 os. Nokia, puh. Siuro.

Havin Aino-saippua
on ensiluokkaista laadultaan.
Hinta ainoastaan 60 p. kpl.
N:o 3,946. 5514

Villojen ja kudonnaisten vaihetus!

Myy ja vaihtaa: **kude- ja sukkalankoja, kutomatöitä, villaflokkia, vanua, ja kapokkia, kankaita, shaaleja, villtejä y. m. y. m.**
Värjäyksiä vastaanotetaan.

Tampereen Lankakaupassa.
Kauppatori 5. Puhelin 517.

Hyvää rahanansiota

saa jokainen, joka ostaa myydäkseen **Sähkötaskulamppujamme** y. m. esineitä. — Uutuuksia täksi vuodeksi! — Pyytäkää kuvallinen luettelo! - - - - - - - - -

A. B. Oskar Eriksson & C:o O. Y.
Helsingissä, Mikonkatu 19. Telef. 3 65.

Rouva COLLININ Matkustajakoti,
Telefooni 68 58.
suosittaa halpoja huoneitaan, P. Esplanaadik. 25. Helsinki. (I. 41,431.)

Kun nyt olen saanut liikkeeni
ajanmukaiseen kuntoon omaan huoneistoon, voin paremmin kuin ennen tyydyttää arvoisan ostajapiirin vaatimukset. Liike sijaitsee Vellamonk. 11. Puhel. 361.
Harjakauppani on muutettu Satakunnank. 23:sta saman kadun 25:een, jossa harjoja edelleen on saatavana suurella hinnanalennuksella.
Kunnioituksella **L. P. Myöhänen.**

Nyt saapunut suuri valikoima:

Katto-, Pöytä- Seinä-

Lamppuja

Amppelia,

Vaununlyhtyjä,

Lyhtyjä,

sekä kaikenlaisia

Lampunosia

Halvalla

J. & W. Pahlman'illa

SODAVETTÄ

ENGLANTILAISTA. (Punainen merkkilippu). On parasta whiskyn. Tarjoillaan ensiluokan ravintoloissa - - - - - - - -

O.-Y. Kivennäisvesitehdas A. B. Puhelin 279.
2755

K. Ylönen,

Kangaskauppa

Hämeenkatu 14

Suosittaa kesän aikana:

VILLA- ja PUMPULI MUSLIINIA, KRETONKIA, TYYKIÄ, ja PELLAVAKANKAITA, Keveitä HARSOKANKAITA joku määrä erikois hintaan. LAKKEJA ja SATEENSUOJIA, SUKKIA, Villa- ja pumpuli ALUSVAATTEITA, TRIKOITA, VERKOJA ja KÄVELYPUKUKANKAITA. 2137

HUOM! Tavarat kestävät ja parhaista tehtaista. Hinnat tunnetusti halvat. **PUHELIN 26.**

Päivettymistä ja kesakoita vastaan

ovat: **CREME CUCUMBER,**
CITRONA MAITO ja
IRIS KESAKKOVOIDE
pettämättömiä keinoja. Saadaan

Rohdoskauppayhtiöltä
Tampereella. 175

Tampereen Kahvikauppa

Omist. A. SLASTNIKOFF HÄMEENKATU N:o 17
Commersen talo. Puhelin 533

pitää kaupaksi ainoastaan **Suomen suurimman kahvihöyrypaahtimon** paahdettua kahvia. Maailman kuuluisimpia kahvilaatuja, kuin myös Teetä, Kakaota ja Sukulaata monilta koti- ja ulkomaan etevimmiltä kauppahuoneilta. Kaikkia sokurilaatuja. Mokkakahvilisäkkeitä, Sikurijuuria y. m., y, m.

Ainoastaan parasta tavaraa! 5203

Neiti ensi sijassa — tietysti! Sitten

„PAX"

Metsästyskielto!

Laillisen edesvastuun uhalla on kaikenlainen metsästys kielletty seuraavien talojen mailla: Hinkan sekä siihen kuuluvan Laurilan ja Taikinan Lempäälän pitäjästä, samoin Laurilan, Hyrkän ja Heikkilän mailla Lempäälän pitäjän Pyhällön kylässä, samoin Siukolan, Mattilan ja Kauppilan alueilla Lempäälän pitäjän Perälän kylässä, ja jokainen rikkomus tästä tulee oikeudessa käsiteltäväksi.
5386 **Metsästysoikeuden omistajat.**

Syyskuun 25 päivänä
toimeenpanee
Oriveden Hevosjalostusyhdistys
SUUREN

Varsanäyttelyn

Lähemmin vast'edes.

Metsästäjät

Teivaalan mailla ja vesillä Ylöjärvellä on luvaton metsästys sakon uhalla kielletty.

Hirven metsästäjät!

Hirvenpäitä täyttää
Preparaattori **Aug. Edv. Fri.**
Tampere & Messukylä.
5598

Kihlasormuksia, Kelloja, Silmälasia y. m.

2118 **OSKAR SIREN.**
Hämeenkatu 19. telef. 583.

Valokuvaaja

N. Rasmussen'in

VALOKUVAAMOT: Pääliike Kauppakatu 3 b., telef. 516.
Haaraliike Hämeenkatu 26, telef. 354.
ovat valokuvausta varten auki jokapäivä
SUORITETAAN kaikkia alaan kuuluvia töitä, kuten: Muotokuvia erinomaisen hienoja ryhmiä, vanhojen kuvien jäljentämistä, suurentamista ja kaikenlaista valokuvausta atelierin ulkopuolella y. m.
Kaikki työt tehdään suurimmalla huolella. Hinnat ovat tavalliset halvat.
34 **N. Rasmussen.**

Junain kulut.

toukokuun 1 p:stä toistaiseksi:

Junat lähtewät Tampereelta:

Klo 5,50 a.-p. Postijuna Forssaan, saapuu 10,54 a.-p. Turkuun 11,58 a.-p., Saloon 2,02 i.-p., Hämeenlinnaan 8,02 a.-p., Tammisaareen 1,38 i.-p., Hankoon 2,25 i.-p., Helsinkiin 11,19 a.-p., Lahteen 1,83 i.-p., Lowiisaan 5,52 i.-p., Kouwolaan 3.11 i.-p., Kotkaan 7,25 i. p. Haminaan 7,32 i.-p., Mikkeliin 9,16 i.-p., Lappeenrantaan 6,40 i.-p., Wiipuriin 6,47 i.-p., Imatralle 10,52 i.-p. ja Pietariin 11,07 i.-p.

Klo 10,35 a.-p. Sekajuna Toijalaan 12,10 i.-p., Forssaan 2,53 i.-p., Turkuun 4,14 i.-p., Saloon 6,03 i.-p., Tammisaareen 8,51 i.-p. ja Hankoon 9,45 i.-p.

Klo 10,40 a.-p. Sekajuna Kokialle 11,30 a.-p., Siuroon 12,27 i.-p. ja Tyrwääseen 1,46 i.-p.

Klo 1,20 i.-p. Postijuna Hämeenlinnaan 3,38 i.-p., Tammisaareen 8,51 i.-p. Hankoon 9,45 i.-p., Helsinkiin 6,40 i.-p., Lahteen 7,10 i.-p., Kouwolaan 8,48 i.-p. ja Kotkaan 10,25 i.-p.

Klo 1,34 i.-p. Postijuna Haapamäelle 5,25 i.-p., Jywäskylään 8,31 i.-p., Suolahteen 10,10 i.-p., Seinäjoelle 9,16 i.-p., Waasaan 12,05 i.-p. ja Kauhawalle 11,21 i.-p.

Klo 1,40 i.-p. Postijuna Raumalle 7,20 Poriin 6,15 i.-p. ja Mäntyluotoon 7,46 i.-p.

Klo 4,12 i.-p. Postijuna Hämeenlinnaan 6,23 i.-p., Riihimäelle 7,30 i.-p., Porwooseen 11,32 i.-p. ja Helsinkiin 9,35 i.-p.

Klo 4,15 i.-p. Matkustajajuna Kokialle 4,56 i.-p. Siuroon 5,20 i.-p. ja Tyrwäälle 6,21 i.-p.

Klo 4,30 i.-p. Sekajuna Kangasalle 5,08 i.-p., Oriwedelle 6,08 i.-p. Wilppulaan 8,07 i.-p. ja Haapamäelle 9,04 i.-p.

Klo 5,48 i.-p. Postijuna Forssaan 9,38 i.-p., Turkuun 10,40 i.-p., Hämeenlinnaan 7,56 i.-p., Helsinkiin 10,51 i.-p., Lahteen 11,09 i.-p., Kouwolaan 12,48 a.-p., Kotkaan 7,20 a.-p., Haminaan 7,32 a.-p., Mikkeliin 8,41 a.-p., Kuopioon 11,58 a.-p., Iisalmelle 2,54 i.-p., Kajaaniin 5,45 i.-p., Lappeenrantaan 5,00 a.-p., Wiipuriin 4,84 a.-p., Pietariin 9,16 a.-p., Imatralle 9,48 a.-p., Elisenwaaralle 11.45 a.-p., Punkaharjulle 2,23 i.-p., Sawonlinnaan 8,18 i.-p., Sortawalaan 2,00 i.-p. ja Joensuuhun 6,45 i.-p.

Klo 8,20 i.-p. Matkustajajuna Tyrwääseen 10,14 i.-p., Peipohjalle 11,30 i.-p. ja Poriin 12,40 yöllä.

Klo 8,25 i.-p. Sekajuna Kangasalle 8,55 i.-p. ja Oriwedelle 9,58 i.-p.

Klo 12,17 yöllä Postijuna Haapamäelle 3,45 a.-p., Jywäskylään 8,16 a.-p., Suolahteen 10,18 a.-p., Seinäjoelle 7,38 a.-p., Waasaan 10,29 a.-p., Pietarsaareen 11,45 a.-p., Kokkolaan 12,14 a.-p., Raaheen 5,45 i.-p., Ouluun 6,05 i.-p., Kemiin 9,14 i.-p. ja Tornioon 10,13 i.-p.

Junat saapuwat Tampereelle:

Klo 5,39 a.-p. Postijuna Torniosta, lähtee 7,40 a.-p., Kemistä 8,36 a.-p., Oulusta 11,44 a.-p., Raahesta 11,30 a.-p., Kokkolasta 5,48 i.-p., Pietarsaaresta 6,00 i.-p., Waasasta 7,20 i.-p., Seinäjoelta 10,08 i.-p., Suolahdesta 5,25 i.-p., Jywäskylästä 7,85 i.-p. ja Haapamäeltä 2,04 a.-p.

Klo 8,42 a.-p. Sekajuna Haapamäeltä 3,46 a.-p., Wilppulasta 4,57 a.-p., Oriwedeltä 7,00 a.-p. ja Kangasalta 8,10 a.-p.

Klo 9.00 a.-p. Matkustajajuna Tyrwäästä 6,53 a.-p., Siurosta 8,08 a.-p, ja Kokialta 8,26 a.-p.

Klo 9,50 a.-p. Matkustajajuna Joensuusta 9,45 a.-p., Sortawalasta 2,24 i.-p., Sawonlinnasta 1,30 a.-p., Punkaharjulta 2,22 a.-p., Elisenwaaralta 4,45 i.-p., Imatralta 7,17 i.-p., Pietarista 7,50 i.-p., Wiipurista 11,20 i.-p., Lappeenrannasta 10,25 i.-p., Kotkasta 9,45 i.-p., Haminasta 12,25 i.-p., Kajaanista 10,45 a.-p., Iisalmelta 1,24 i.-p., Kuopiosta 4,20 i.-p., Mikkelistä 9,43 i.-p., Kouwolasta 2,55 a.-p., Lahdesta 4,51 a.-p., Riihimäeltä 6,37 a.-p., Hämeenlinnasta 7,84 a.-p. ja Toijalasta 8,85 a.-p.

Klo 1 päiwällä Postijuna Mäntyluodosta 7 a.-p. ja Porista 8,17 a.-p.

Klo 1,16 päiwällä Postijuna Turusta 8,30 a.-p., Forssasta 7,20 a.-p., Hangosta 5,00 a.-p., Tammisaaresta 5,53 a.-p., Helsingistä 8,00 a.-p., Porwoosta 8,50 a.-p., Pietarista 7,50 i.-p., Wiipurista 11,20 i.-p., Kouwolasta 2,55 a.-p., Lahdesta 4,51 a.-p. ja Hämeenlinnasta 11,06 a.-p.

Klo 2,58 i.-p. Postijuna Waasasta 5,45 a.-p., Kauhawalta 6,56 a.-p., Seinäjoelta 8,21 a.-p., Suolahdesta 7,10 a.-p, Jywäskylästä 8,57 a.-p. ja Haapamäeltä 12,19 päiwällä.

Klo 4,92 i.-p. Sekajuna Salosta 8,14 a.-p., Turusta 11,00 a.-p. ja Forssasta 11,55 a.-p.

Klo 5,27 i.-p. Postijuna Mäntyluodosta 11,39 a.-p., Porista 12,40 i.-p. ja Raumalta 11,30 a.-p.

Klo 8,08 i.-p. Postijuna Salosta 1,44 i.-p., Turusta 3,20 i.-p., Forssasta 3,55 i.-p., Helsingistä 2,45 i.-p., Porwoosta 1,45 i.-p. ja Hämeenlinnasta 5,55 i.-p.

Klo 10,35 i.-p. Sekajuna Mäntyluodosta 11,39 a.-p., Porista 3,30 i.-p., Raumalta 2,30 i.-p., Tyrwäältä 7,28 i.-p., Siurosta 9,18 i.-p. ja Kokialta 9,55 i.-p.

Klo 11,40 yöllä Sekajuna Oriwedeltä 10,15 i.-p. ja Kangasalta 11,11 i.-p.

Klo 11,58 yöllä Postijuna Hangosta 2,40 i.-p., Tammisaaresta 3,38 i.-p., Helsingistä 6,15 i.-p., Pietarista 9.55 a.-p., Wiipurista 1,20 i.-p., Imatralta 7,51 a.-p., Lappeenrannasta 1,30 i.-p., Kotkasta 12,45 i.-p., Haminasta 12,25 i.-p., Mikkelistä 10,40 a.-p., Kouwolasta 5,07 i.-p., Lahdesta 7,05 i.-p., Hämeenlinnasta 9,40 i.-p.

Lisämatkustajajunia sunnuntaisin ja pyhäpäiwinä.

(Lähetetään ainoastaan kesä—elokuun aikana.)

Lähtewiä junia:

Klo 9,35 a.-p. Sekajuna Kangasalle 10,07 a.-p. ja Suinulaan 10,32 a.-p.

Klo 5,50 i.-p. Sekajuna Kangasalle 5,39 i.-p. ja Suinulaan 6,47 i.-p.

Tulewia junia:

Klo 11,30 a.-p. Sekajuna Suinulasta lähtee 10,40 a.-p. ja Kangasalta 11,00 a.-p.

Klo 7,50 i.-p. Sekajuna Suinulasta, lähtee 7,08 i.-p. ja Kangasalta 7,28 i.-p.

Tampereella, 1909
Tampereen Sanomain Osakeyhtiön kirjapainossa.